

magasles

440 Ft – Előfizetőknek: 325 Ft

2006. április – IV. évfolyam 4. szám

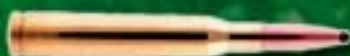
Tata 4x4 pick-up

A vizslászat
kezdetei
házánkban

Amit a vadőr
megtehet

Meghökkenítő eset

A kis lyukasztó

**Vadföldek:
Célok
és lehetőségek**

Seeland[®] Vadászbolt

Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel 20 000-tól
1 000 000 forintig vadászfegyverekre is!
HITELKÁRTYÁT IS ELFOGADUNK!

Blaser **SAUER**

 SWAROVSKI
 ZEISS
 Leica

**Blaser, Beretta, Sauer,
Mauser, Swarovski
teljes körű márkakereskedés**

Blaser R 93
Premium célzóbot

4 lábú célzóbot
biztonságos
lövések
leadására

9800 Ft

az ország egész
területén,
utánvétel,
24 órán belül!

MOBILKER 2000 KFT.
1198 Budapest, Nagytróni út 24/3 • Tel.: 232-9880 • Fax: 232-2991
E-mail: info@szabolcs.hu • www.vadaszat.net/mobilker_kft

Golyós és sörétes vadászpuskák
és löszerek nagy választékban!

**Tavaszi
feketemedve-
vadászat
a kanadai
Albertában
május-
júniusban!**

Tibald Béla
Tel.: 82/430-099, 30/6323-698 • Fax: 82/511-268
E-mail: tibaldb@axelero.hu • www.vadasszvelem.hu

**SZIGET
VADÁSZBOLT**
HIVATÁSOS VADÁSZOK SZAKÜZLETE

 **Bornaghi sörétes
lőszerek kis- és nagy-
kereskedelme**

 **Voere golyós vadászfegyverek
kereskedelme teljes
típusválasztékkal**

 **Deerhunter (dán)
és CBC (olasz) ruházat**

 **Swarovski cél-
és keresőtávcsövek**

 Kari-Kaps céltávcsövek

 **Orosz IZS sörétes vadászfegyverek
nagy választékkal**

Sziget lejáró, Taksony, Dózsa Gy. u. 26.
Tel.: 24/487-038

Erről olvashat

Vadászmozaik	26, 27, 33, 43, 44
FeHoVa 2006.....	4
IWA 2006	5
Melyiket löjük?	42
Áprilisban vadászható.....	45
Erdőn, mezőn / Barta István: Vadföldgazdálkodás 2. / Célok és lehetőségek	6
Balogh János: Orvvadászat 2. / Amit a vadőr megtehet	10
Halmágyi Takács István: Segítség, terepmotorosok!	18
Kammermann Péter: Egy nehéz vadásznapi krónikája	34
Kuriózum / Dr. Tóth Zsigmond: „Póttúzok”	14
Csaholó / Dr. Tóth Zsigmond: A vizslászat kezdetei hazánkban	20
Kaszó Kupa 2006	23
Lőpor / Bogár György: Vadászati ballisztika / Állásfoglalás helyett	24
Postabontás / Sokkhatásról, az orvos szemével	28
Kovács László: A hónap története / A kis lyukasztó	38
Maradványtest / Meghökkenítő eset	40
Négy keréken / Kasza László: Tata pick-up 4x4	30
Vadászetika / Kovács László: „Vadászkország”	36
Vadászpiac	46
Börze	55
Kedvezménykuponok	56
Terjesztő partnereink	57
Előzetes / Májusi számunkból... ..	58

A címlapon Takács Szabolcs felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Budapesti Távcső	Kántor Kft.	55	Steelevent Kft.	56
Centrum	Leitz Hungary	43, 56	Swarovski Optik	59
Compass-Sport Bt.	Lőrincz és Fia Kft.	15, 56	Szent Hubertus	
Daisy Vadászbolt	Mobilker 2000 Kft.	55, 57	Vadászbolt	2, 56
Diana Szakképző Iskola	Novák Optika	43	Sziget Vadászbolt	2
Ficsór Autóház	Rétisas Optik Bt.	59	Szűcs és Zsóka Bt.	41
Foto Mozaik	Retriever Vadászbolt	54	Tata Autócentrum	31
Frommer Kft.	Siryus	56	Tolmácsolás, fordítás	45
Géringér Autó Kft.	Soltész Károly	17	Várerdei Kft.	17, 56
Hanyi Vadászbolt	Sólyom Fegyverjavító	56	Weidmann	45

Március 1–5. között ismét megrendezésre került a vadászok körében oly népszerű FeHoVa, ahol a Magasles – viszonylag fiatal magazinként – harmadik alkalommal volt jelen. Az idei kiállítás is bővelkedett érdekességekben, noha több nagy kiállító nem képviselte magát. Egyebek mellett hiányzott a Földművelési Minisztérium és a Gödöllői Szent István Egyetem standja is. A békés egymás mellett élés jegyében azonban két természetvédelmi pult is az érdeklődők rendelkezésére állt.

Az egyes kiállítóhelyeken szép számmal kínáltak egzotikus és hazai vadászatokat, fegyvereket, felszerelést, szakirodalmat. Ez utóbbiak közül külön említést érdemel a Zalaerdő Rt. gondozásában megjelentetett, *A szarvas-hívás* című hiánypótló, remek szakkönyv. Szomorú aktualitása volt a madárinfluenzáról íródott füzetkének is, amelyet minden látogató magával vihetett.

Több érdekes vadászbemutatónak is tanúi lehettek az érdeklődők. Szabad téren íjász-, selymász- és kutyabemutató zajlott, sőt az idén került először megrendezésre a FeHoVa Országos Vadászkutya CAC kiállítás is, ahova közel 600 kutya gazdája nevezett be.

Idén ismét Stohl András vezette a népszerű Országos Szarvasbögő Versenyt. Nemzetközi megmérettetésre mehet Salzburgba az 1. helyezett *Erdélyi Tamás*, a 2. helyezett *Homolya László* és a 3. helyezett *ifj. Homolya Károly*.

A Magasles standját nagy örömminkre szinte mindig az érdeklődők gyűrűje vette körül. Olvasóink véleménye, kritikája egyaránt nagy segítséget nyújt a magazin további szerkesztésében. Köszönjük!

FeHoVa 2006

(Kovács Zsolt felvételei)

A Nürnbergi IWA, a legnagyobb vadászati eszközök, felszerelések gyártó és forgalmazó cégek seregszemléje nagy sikert könyvelhetett el az elmúlt közel két évtizedben. A látogatók száma az 1977-es 3700-ról közel huszonzezerre emelkedett, s szintén jelentősen megnövekedett a kiállítók száma is. Az idén 1003 cég mintegy 50 országból mutatta be termékeit több mint 48 000 négyzetméteren.

Most, 2006-ban, a szokásosnak mondható nagyszámú német, angol és amerikai, francia, osztrák és olasz kiállító mellett igen sok újdonsággal és érdekességgel jelentkezett Csehország is. Hazánkat kilenc cég képviselte, amellyel a „kiállítói középmezőnyben” foglaltunk helyet. A Nike-Fiocchi cég például több fejlesztését is bemutatta az érdeklődőknek, mint például az új, rövid hüvelyű sörétes sportlőszereket (ezek előnye, hogy több fér belőlük a tárbá, mint a hagyományosokból), valamint az új acélsörétet, amely mint ismeretes, a környezetvédelmet hivatott szolgálni.

Az idei IWA, éppúgy, mint az elmúlt években minden alkalommal, számos újdonsággal szolgált. A nagy töltény- és fegyvergyártó cégek láthatóan nem pihentek. A vadászkesz vagy éppen a távcsövek és éjjellátók között is találunk számos új vagy megújult modellt. Következő lapszámainkban ezekről is szemezgetünk...

Egy kiállítás az európai vadászatért

IWA 2006

Célok és lehetőségek

Barta István

Mint minden gazdasági döntés esetében, a vadföld-gazdálkodási tevékenység megkezdése előtt is elengedhetetlenül fontos a célok és lehetőségek pontos meghatározására támaszkodó tervezés. Az élő állatok közösségeit érintő folyamatok sosem prognosztizálhatóak precízen, de a jelentős ráfordítások megtérülése érdekében minden lehetséges tényezőt figyelembe kell venni.

A vadföldek méretének meghatározása

Ebben a kérdésben alapvetően a területre jellemző vadállomány ismerete segítheti a döntést. Elsődlegesen az állomány fajösszetétele ad tájékoztatást, nyilvánvaló, hogy más gazdálkodás indokolt apróvadas területen, mint növényevő nagyvadakkal jellemezhető vidéken. A jártasság a vadállomány méretében a terület vadgazdától elvárható. Ugyanígy szintén felettebb fontos a környezeti állapot ismerete, amely meghatározhatja a rendelkezésre álló természetes takarmányok mennyiségét és időbeni eloszlását. A vadföldeken, -legelőkön csak a területen nem elégséges mennyiségben, minőségben rendelkezésre álló takarmányféleséget kell pótolni, illetve a tápanyagban szegény időszakok – különösen a tél vége – áthidalását kell biztosítani.

Apróvadas területek

Az apróvadas (fácán, fogoly, nyúl stb.) állománysűrűségét a terület vadeltartó képessége határozza meg, így általánosságban nem érdemes és gazdaságos az állatlétszámot vadföldek létesítésével gyarapítani. A jó apróvadas terület jellemzője a mozaikosság mellett az alacsony erdőülttség és a mezőgazdasági művelésbe vont területek nagy aránya. Ahol ezek a feltételek adottak, és víz is van a közelben, ott ideális vadászterületek alakíthatók ki. A vadföldgazdálkodás a természetes adottságokat kihasználó, támogató extenzív technikák alkalmazásában merül ki. A hagyományos értelemben vett vadföldek kialakítására csak a fáciános területeken lehet szükség. A fáciantelek vagy kiengedőterületek közelében az összterületnek tizedét kitevő, azon belül is kis tagokra osztott vadföldek a madarak szétszóródását segítő

ökológiai folyosókat képeznek a természetes búvó- és táplálkozóhelyek felé. A központban sűrűbb eloszlásban a fiatal fáciáncsibék igényeinek megfelelő pillangós (lucernás, fehérherés) fűkeverékek válnak be. Távobbb a fejlődő fácián igényeit már cirok, muhar, köles vagy akár kukorica és csicsóka termesztésével lehet kielégíteni. A sűrűn vetett kukorica, esetleg cirok, köles a magtakarmány mellett szélvédett búvóhelyet is kínál a madaraknak. A télen akár jelentős létszámban koncentrálnak az állomány a vadászat szempontjából is kívánatos.

Nagyvadas területek vadföldjei

A különböző nagyvadfajok rendkívül eltérő igényeinek kezelésére született – a mezőgazdaságban állategység néven használt mértékegység mintájára – a szarvasegység fogalma, amely nagyságrendileg 100 kilogramm élőtömegű állatot jelent. Egy szarvasegység például nagyjából egy szarvastehén vagy dambika, két dámtehén vagy muflonkos és négy őzbak súlyának felel meg. A vadkan két szarvasegységet, egy kifejlett gímbika pedig majdnem 2,5 szarvasegységet tesz ki. Persze táblázatok segítségével az állomány koreloszlásának, ivararányának, egészségi állapotának ismeretében egészen pontosan megadható a jellemző szarvasegység. Az átszámítás értelme, hogy adott terület vadállománya egységes mértékegységben megadható, és a későbbiekben a takarmányigény ennek alapján számítható. Egy szarvasegység élő súly napi takarmányigénye megközelítőleg 2,7-3 kg szárazanyag, 1,5 kg keményítő és 120-150 g emészthető nyersfehérje. A fenti ismeretekhez már csak az egyes takarmányféleségek tápanyagtartalmát, illetve a területen természetes módon megtermő takar-

mánymennyiségét kell ismerni, és a takarmányozás-tani tankönyvekben feltárt képletből pontosan kiszámítható a szükséges vadföldek mennyisége és a természetett növények fajösszetétele. Ám azért, hogy ezt a számtalan becslést igénylő és így sok bizonytalanságot hordozó, tudományos felkészültséget igénylő számítást elhagyva is meghatározhassuk a terület vadföldigényét, elégséges éles szemmel járni a területet. Ha a vadföldekkel azokat a területeket ki tudjuk váltani, amelyeken a vadkár keletkezik, akkor már elértük az alapvető célt, ehhez pedig gyakorlati tapasztalatokra van szükség.

Hol legyen a vadföld?

A vadföld elhelyezésénél a gazdasági és a természeti lehetőségeket kell összeegyeztetni. Ideális esetben a vadföld a váltók, dagonyák vagy bögőhelyek közelében, zavarástól mentes területen kaphat helyet. Ugyanakkor figyelemmel kell lenni a művelés igényeire is, így a munkagépekkel történő jó megközelíthetőség elengedhetetlen. A költséghatékonyság érdekében célszerű más szempontból értéktelen vagy kihasználatlan területet kijelölni; rontott erdőrészt, elvadult tisztást, ahol a gazdálkodási célú rendezés mindenképpen szükséges lenne. A vadföldek a célállomány földrajzi eloszlá-

sára is hatást gyakorolnak, így a vadak szerencsés esetben távol tarthatók a lakóterületektől és a károkozás helyeitől, ráadásul a vadászat szempontjából kiszámíthatóbbá válik viselkedésük.

Szálás takarmányok a vadföldön

A tervezés elengedhetetlen része a vetésszerkezet kialakítása. A kora tavaszi időszak mezőgazdasági munkáihoz igazodva a szálás takarmányok vetése április hónapban kezdődik. De mely növények tartoznak ebbe a csoportba, hogyan és mire használhatók, és milyen ismeretekre van szükség sikeres termesztésükhöz?

A szálás takarmányok a zöldtakarmányok csoportján belül alapvetően a fűfélékkel rokon növények. A zöldtakarmányok talán a legjelentősebbek a vadföldi növények között, hiszen a vadak mind egyike fogyasztja őket az év nagy részében, sőt a kérődzők (dám, gím, muflon) a tavasztól ősziig tartó vegetációs időszak alatt szinte csak ezt legelik. A zöldtakarmányok a természetes legeltetésen kívül tartósítva, széna, szilázs formájában a táplálékban szegény téli, kora tavaszi időszakban is feltehetőek. Általánosságban megközelítve kevés fehérjét tartalmaznak, tápértékük jelentősen elmarad az abrakfélékétől, illetve a pillangósokétól, de

a bennük nagy mennyiségben megtalálható nyers rostok az egészséges emésztéshez és bélműködéshez elengedhetetlenek. Lebontásuk nehéz és lassú, nagy mennyiségben történő hasznosításukra csak az összetett gyomorral rendelkező kérődzők képesek. Laktató hatásuk miatt a szaporodás sikerére és az elválasztásra érett fiatal vad mennyiségére gyakorolt hatásuk is kiemelkedő. A szálás takarmányok beltartalmi értékei a vegetáció során jelentős változást mutatnak.

A csoport legjelentősebb növénye kétségkívül a kukorica, azonban ez alkalommal essék szó a hazai vegetációhoz sokkal közelebb eső gabonafélékről, a zabról, rozsról, kölesről és a cirokfélékről.

A *zab* tág tűrésű pázsitfűfélé, amelyet már márciustól lehet vetni. Nagy termést csak esős években ad, de akkor a vaddisznó is szívesen látogatja. Saját maga után vetve vagy takarmánykeverékként alkalmazva gondoskodni kell a talaj tápanyag-utánpótlásáról. Gyors fejlődése miatt a csupasz talajon néhány hét alatt kizöldül. Különösen zsenyén kedvelt vadlegelő.

A *rozsa* a vadföldek legfontosabb szálás takarmánya, mert talajával, annak művelésével szemben közömbös, taposástűrő, és ősszel vetve a hó alatt is táplálékot biztosít. Ellenálló képessége miatt kevés gondozást igényel, gyomnövényeit elnyomja, jól

sarjad, állandó, hosszú távú növényborítottságot biztosít.

A vadföldeken több *cirokféle* fordul elő, a seregűcirok és a cukorcirok mellett a szudáni fű néven ismert cirokváltozat. Melegigényük miatt csak április közepétől vethető biztonsággal. A lábról, zölden történő legeltetésen kívül viaszérésben betakarítva szilázs készítésére is kiválóan alkalmas. A nagyvadás a sűrűn vetett cirkot szeretik vékonyabb, zsenyén szára miatt, apróvadas területen a ritkás, szórt vetést követő nagyobb magtermés hasznosul jobban. Nagy tápanyagigénye és közös kártevői miatt saját maga vagy kukorica után nem termesztendő.

A *köles* szálás takarmányként ritkábban használt, inkább az apróvadás részére a kukoricát kiváltó magterméséért vetett takarmánynövény. Tápanyagigénye és fagyérzékenysége miatt természetesen kártermet igényel, amiért rövid tenyészidejével kárpótol. Rontott, ritkult, kitaposott területek gyors újrahasonosítására vagy korán lekerülő főnövények utáni másodveteményként ideális. Kaszálás után a tarló a cirokfélékhez hasonlóan jó vadlegelőt ad. Zölden silózható.

A teljesség kedvéért említést érdemel a *muhar*, amely a köleshez hasonlóan termesztendő, de szőrös szárait az állatok kevésbé kedvelik, ezért egyre ritkábban vetik.

A 2007-es év az új vadászati bérleti szerződések megkötésének éve lesz, talán valamivel több, valamivel más is, mint a 10 évvel ezelőtti, hiszen az közvetlenül a vadásztársadalmat, vadásztársaságokat nem vagy csak kisebb mértékben érintette. A vadászatra a magyar vadgazdálkodásra nehezedő egyre súlyosabb, többirányú problémák megoldásához új kihívásoknak, társadalmi gazdasági igényeknek, trendeknek kell megfelelni. A pénz mint

hatalom bekopogtatott az ajtónkon, aminek következtében a 2007-es változásoknak ugyanúgy meglesznek a kiváltságosai, mint sajnos az áldozatai is. Aki átélte a 90-es éveket, 97-ig bezárólag, az tudja, hogy vadállományunknak sem lesz ez könnyű időszak. Nem lesz könnyű annak a pár ezer hivatásos vadásznak sem, akiknek erkölcsileg, szakmailag kell helytállniuk az elkövetkező hetekben, hónapokban.

Orvvadászat 2.

Amit a vadőr megtehet

Balogh János

A hivatásos vadász jogi besorolása alapjait tekintve nem sokat változott az elmúlt években. Mégis van jó néhány új törvény, rendelkezés, amely közvetett vagy közvetlen módon intézkedéskor kibővíti jogkörét és jogvédelmét. Például szolgálati maroklőfegyver tartásának lehetősége, kényszerítő intézkedés alkalmazása (kizárólag könnygázspray), vagy bizonyos esetekben jogvédelmet nyújthat pl. a Btk. 229. §-a a jogos védelemről..., ezen belül a menthető felindulás mint jogi kategória idevonatkozó része. A hivatásos vadász jogkörének alapja a Btk. 230. §-a, miszerint a hiva-

tásos vadász közfeladatot ellátó polgári őr, akit a Btk. 229. §-a szerint – mint hivatalos személyt – büntető jogvédelem illeti meg. A büntethetőség mértékét törvény fogalmazza meg, miszerint bűncselekménynek – hivatalos személy elleni erőszak büntetvényének minősíti a hivatásos vadász ellen elkövetett erőszakot, fenyegetést, akadályoztatást, intézkedésre kényszerítést.

Vegyük sorra azokat a lehetőségeket, amelyeket alkalmazhatunk szolgálati esemény során:

- a) jármű feltartóztatása,
- b) igazoltatás,
- c) jármű átvizsgálása,
- d) jármű visszatartása, lefoglalása,
- e) kényszerítő intézkedés (könnygázspray),
- f) fegyverhasználat.

Az alkalmazott intézkedés kategóriáinak feltételei vannak, ezeknek meg kell előznie a kiváltó eseményt. Pl. az a), b), c) pontok alkalmazásánál figyelembe kell venni az 54. § (1) bekezdésének c) pontját, az „alapos gyanú” meghatározását. Tehát a különböző intézkedési formákat az ok-okozati összefüggések alapján döntjük el.

A hivatásos vadász köteles az őt ért támadásról, fenyegetésről vagy jogszerű tevékenység akadályoztatásáról a vadászatra jogosultat tájékoztatni, valamint – indokolt esetben – rendelkezésére álló bizonyítékok megjelölésével az illetékes rendőrhatalóságnál feljelentést tenni (Vr. 24. § (1)–(4) bek.).

Mit tehetünk?

1. *Terület általános ellenőrzése.* A területen dolgozó hivatásos vadász egy személyben látja el. Célszerű az adott munkahétre az ellenőrzéseket a különböző napszakok – éjjel is – figyelembevételével beosztani, ha a területen végzendő egyéb teendők ezt lehetővé teszik.

2. *Éjszakai területellenőrzés.* Csak akkor szükséges, ha már biztos információink vannak arról, hogy a területen orvvadászat folyik. Ezekben az esetekben minimum két fő lássa el a szolgálatot. Az ellenőrzés különböző módokon történik. Járőrözéssel, amit lehetőleg csak akkor tegyünk, ha az éjjeli fényviszonyok megengedik a lekapcsolt lámpákkal való közlekedést. A másik módozata, hogy az előre kijelölt megfigyelési pontokról tartjuk kontroll alatt a területet. Ezeket a helyeket úgy

válasszuk ki, hogy onnan a terület minél nagyobb részét tudjuk szemmel tartani. A megfigyelési pontokon lehetőleg gépjárművel tartózkodjunk, hogy a bekövetkezett szolgálati eseményre a lehető leggyorsabban tudjunk reagálni. Az orvvadászatot folytatott jármű vagy járművek feltartóztatása közben társunk kérjen segítséget a legközelebbi rendőrörsről vagy kapitányságról.

3. *Területblokkolás (területlezárás).* Nagy apparátussal biztosított ellenőrzési mód, amelyet legalább 3000 ha nagyságú vadászterületen vagy területrészen hajtunk végre. Lényege a következő: a vadászterületen minden keresztülhaladó jármű- és gyalogosforgalmat ellenőrzünk, úgy, hogy a kivezető útvonalakat – bekötőutak, dűlők, nyiladékok, csatornatöltések – előre meghatározott ellenőrzési pontokon igazoltatásra, intézkedésre jogosult személyekkel zárjuk le. Alkalmazható éjjel és nappal a megfelelő speciális felszerelésekkel kiegészítve. Az előkészületeknél mérjük fel a felállított ellenőrzési pontokra szükséges embereket, gépjárművek számát, a kommunikációs eszközök mennyiségét (adóvevő készülék, rádiótelefon). Idetartoznak még az egyéb technikai eszközök, pl. keresőtávcsövek, infratávcsövek, keresőlámpák, sebkontó egységcsomagok. A szervezésbe lehetőleg kevés személyt vonjunk be, hogy az idő előtti információkiszivárgást megakadályozzuk. Az ellenőrzési feladatba érdemes a helyi rendőrséget is bevonni – az előkészületekbe is –, így munkánkat szakemberek segíthetik. A feladatra igénybe vehetjük a rendőrségen kívül a mezőőrsé-

get, vagyonvédelmi csoportokat, természetvédelmi őröket, halőröket. Ezt az adott terület jellege dönti el. A végrehajtó személyzet kiválasztásánál a következő kritériumok alapján döntsünk. A párban felállított járőrök közül legalább az egyik rendelkezzen igazoltatási jogkörrel, hely- és terepismerettel. Általában tíz-húsz fős létszámmal kalkuláljunk, ezt a lezárandó terület úthálózatának nagysága dönti el. Az ellenőrzési feladat előtt egy órával a gyülekezési helyen jelenjenek meg a résztvevők eligazítás céljából. Az eligazításkor ismertetni kell magát a feladatot, az ellenőrzési pontok számát, az ellenőrzést végzők nevét. Határozzuk meg a feladat végrehajtásának kezdetét és végét, a gyülekezési helyre való visszatérés idejét. A részletes tájékoztatáskor osszuk ki az előre elkészített, fénymásolt anyagokat, amelyek tartalmazzák a regisztrált gépjárművek listáját, a fontosabb adatokkal (rendszer, szín, típus, esetleg a tulajdonos neve). Természetesen egy ilyen „akció” lebonyolítása nem kevés szervezőmunkát igényel, de egyúttal alkalmas lehet más bűncselekmények felderítésére is. Demonstratív jellegéből adódóan *visszatartó* hatása is van.

Igazoltatás, járműátvizsgálás

Ne alkalmazzuk, csak a legszükségesebb esetekben! Méltán vált ki visszatetszést olyan emberekben, akik becsületes szándékkal tartózkodnak a vadászterületen, ezért kizárólag a gyanúsán közlekedő ismeretlen járműveket vagy már vadorzásért regisztrált személyeket igazoltassunk. Az igazoltatás első fázisa a gépjármű megállítása. Célszerű – ha ezt a körülmények is lehetővé teszik –, ha a jármű feltartóztatását mozgásirányával szemben (frontálisan) kezdjük meg. Egyrészt figyelemmel tudjuk követni a benne ülő vagy ülők viselkedését, másrészt észlelhetőbbé tesszük megállítási szándékunkat, amelyet járművünk keresztbe fordításával, lámpajelzéssel, a gépkocsiból való kiszállással, és felémelt bal kezünkkel jelzünk. A járművet a vezetőülés felől közelítsük meg. A szolgálati fegyver töltött, bebiztosított állapotban legyen a vállunkon. Abban az esetben, ha rendelkezünk szolgálati maroklőfegyverrel, azt betöltött tárral, fesztelenített állapotban, a fegyver tokjában tartjuk. Éjszaka legyen nálunk kézilámpa is. A gépjárművezetőt kérjük meg, hogy állítsa le a motort és vegye ki az indítókulcsot. Először mi igazoljuk magunkat a szolgálati igazolványunkkal, illetve jelvényünkkel. *Igazoltatáskor a hivatásos vadászigazolvány felmutatása elég!* Az igazoltatott személyt szólítsuk fel a személyazonosító okmány átadására, és közöljük a jármű átviz-

gálására irányuló szándékunkat. Utasítsuk a vezetőt – a fontosabb adatok regisztrálása után –, hogy szálljon ki a gépkocsiból, a csomagtartót, rakteret és az utastér ajtóit nyissa ki. Éjjel kapcsoltsunk fel a helyzetjelző világítást, illetve az utasteret megvilágító lámpákat. Igazoltatáskor legyünk udvariasak, de határozottak. A jármű átvizsgálása az intézkedés legveszélyesebb mozzanata, hiszen a munkáját végző hivatásos vadász figyelme megoszlik, így a támadás lehetősége is megnöhet. Ezért utasítsuk az igazoltatott személyt vagy személyeket, hogy az átvizsgálandó járműtől legalább 3 méterre várakozzanak. Társunk készenlétben tartott betöltött, bebiztosított fegyverrel biztosítsa az intézkedést.

Ha egyedül vagyunk, fokozottabban figyeljük oda a 3 méteres biztonsági távolság betartására!

A gépkocsivezetőt minden esetben szállítsuk ki gépjárműből!

Az utas- és csomagtérből vetessük ki a nagyobb csomagokat, nézzük meg az ülések és ajtók közötti teret, a hátsó ülések letakart részeit. Csomagtartók, rakterek átvizsgálásakor ellenőrizzük a pótkerék alatti és melletti területet, a nagyobb szerszámosládákat is. Ha fegyvert, vadat találunk, azonnal foglalkozunk le! Előfordulhat, hogy olyan pozícióba kerülünk, amikor a megtalált lőfegyvert az igazoltatott személynek kell átadnia (pl. a fegyver az utastér két ülése között beékelődve vagy az ülések alatt van). Átadáskor közöljük, hogy a fegyvert csőtorkolatánál fogva, fél kézzel, lassan helyezze a földre, csővéggel semleges irányba. A lőfegyver hatástalanítását – kiürítését, fesztelenítését – mindig mi végezzük el. Következő lépés a jármű, személyek visszatartása. Ezt kétféleképpen tehetjük meg: vagy felszólítjuk a gépjárművezetőt, hogy kövessen bennünket a legközelebbi rendőrörsre vagy kapitányságra, illetve megvárjuk az értesített, helyszínre kiérkező rendőrijárót. Ennek eldöntése mindig az adott körülményektől függ. Az intézkedést megtagadókkal szemben kényszerítő intézkedést alkalmazhatunk, ez jelenleg a törvény által engedélyezett könnygázspray.

Megfontolandó jó tanácsként...

- Semmi esetre sem engedhetjük „haza” fegyveres vadlopás esetén az elkövetőt, mert a rendőrségi nyomozás első fázisa a házkutatás alkalmazása lesz!
- Ha az elfogást egyedül hajtottuk végre, és az elkövető személyek az intézkedést megtagadják, ne éljünk a Vbe. 38. § (1) bekezdésével, mert hosszadalmas bizonyítási procedúrának leszünk kitéve, amiből nem biztos, hogy – tanúk nélkül – mi jövünk ki jól. Ebben az esetben értesítsük a rendőrséget, és kövessük az elkövetők járművét!

• Éjszaka kutassuk át a feltartóztatott gépkocsi környékét, mert bevált gyakorlat, hogy még az intézkedés elkezdése előtt a gépjármű ablakain kidobálják a terhelő bizonyítékokat (fegyver, vad).

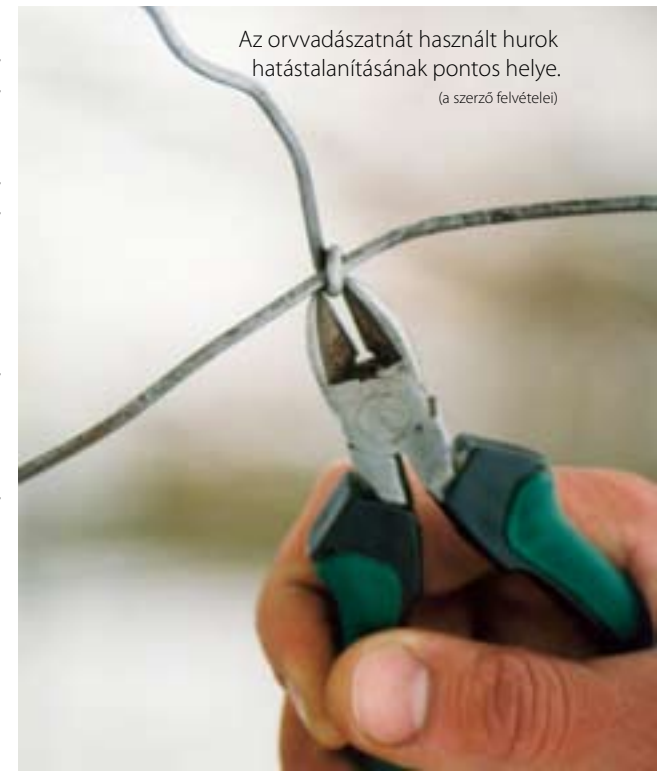
• A gépjármű típusát, rendszámát, színét, még az intézkedés előtt jegyezzük meg!

Hurkok hatástalanítása

Felderítésük, elfogásuk az egyik legnehezebb feladat. Sok esetben csak az elpusztult vad megtalálása során szembesülünk a területen folyó hurkozás tényével. Ha nagy ritkán mégis sikerül a tettenérés, általában az elkövető azzal védekezik, hogy ő csak megtalálta a vadat. Legrosszabb esetben szabálysértési bírság lesz az ügy vége. Egyetlenegy esetben emlékszem a munkám során, hogy a bíróság felfüggesztett börtönbüntetést szabott ki, de ebben az esetben a „szorzó” a házkutatás alkalmával talált trófeaérték volt, ami több százezer forint értéket képviselt. Sajnos az új állatvédelmi törvény bűncselekmény besorolású rendeleteit sem mindig lehet igénybe venni, éppen a bizonyíthatóság nehézkessége miatt. Tehát a hurkokat vagy összeszedjük és megsemmisítjük, vagy hatástalanítjuk. A hatástalanítás pontos helyét a helyszínen készült fotón jól láthatjuk. A hatástalanítás azért célszerűbb, mert a vad akadálytalanul keresztülhalad rajta, az óvatos hurkos pedig nem megy oda a kitett hurokhoz, ha abban vadat nem lát. Reméljük, ennek az alattomos vadorzási tevékenységnek szigorúbb törvényi megítélése lesz a jövőben!

Hurokban elpusztult őzsuta.

Az orvvadászatnál használt hurok hatástalanításának pontos helye. (a szerző felvétele)

A madár már régi ismerősöm, mivel a nyolcvanas évek elején a Budapesti Állatkert fáncsorán is bemutatták, ahol mint önkéntes nyári diákmunkás gondolhattam ezeket a házi pulykánál lényegesen kisebb, de nyúlánkból testalkatú, fényes, csillogó tollú állatokat. Ezekben az években történt, hogy az ország különböző részein elkezdtek, jobban mondva, folytatták azokat a kísérleteket, próbálkozásokat, melyeket a II. világháború vérvizátara separt el. Ám már Mátyás király nyéki vadsparkjában is a feljegyzések szerint az oroszlan és a teve mellett – mint ritka madarat – vadpulykát is tartottak. A Budavári Palota középkorból származó leletei között szintén találtak olyan pulykacsontokat, melyek nagy valószínűséggel predomesztikált állattól származtak. A pulyka is bizonyítható: nem Kolumbusz volt az első európai Amerikában, mivel németországi és svájci csontleletek alapján egyértelműen bizonyítható, hogy már a tizenharmadik században is tartottak pulykát mint nagybecsű díszállatot. Amikor már elszaporodtak, húsup a fejedelmi lakomák legdrágább kuriózumaként került asztalra. Minden valószínűség szerint ezeket a gurgulázó hangú, fekete színű állatokat a vikingek hozták magukkal, akik hajóikkal az amerikai kontinens legészakibb területeit érhették csak el, ahol ebben az időben háziasított pulykák nem éltek. A mai Mexikó területén az azték birodalom központjában háziasították a pulykát, ettől északabbra csak vadpulykák fordultak elő.

Új faj az öreg kontinensen

A XIX. század elején nemcsak az Újvilágban, hanem Közép-Európában is fellángoltak azok

„Póttúzok”

Dr. Tóth Zsigmond

Észak-Amerikában járt vadászok lelkenedve mesélnek azokról a vadászatokról, melyen cserkeléssel, golyós lőfegyverrel ejtenek el kapitális ecset- vagy sörtetollas madarakat, azaz vadpulykákat. Trófeájuk nevét a nyaktövéükön kinövő szakállszerű serte- vagy ecsettollról kapták. Ezt a házipulykánál ismeretlen dísz- vagy szerencsés nimród kalapdiszként viselheti, vagy fejével és nyakkal együtt preparálva a vadászszoba díszé lehet. Az olykor tízenkét kilogrammosra is megnövő kakasnak a trófeája leginkább a hajdán huzánkban oly nagy népszerűségnek örvendő tűzokéra emlékeztet.

(Sulyok László felvétele)

a mozgalmak, melyek az őshonos fauna megőrzése, illetve visszaállítás mellett új állatfajok meghonosítását is célul tűzték maguk elé. Csehországban 1801 és 1810 között rendkívüli sikereket értek el a vadpulykatenyésztéssel, úgy, hogy már komoly vadászokat is szerveztek rájuk. Magyarországon az első betelepítések 1870-től Dél-Erdélyben Forgách Károly nevéhez fűződnek, de sajnos ezek kudarcot vallottak, mivel csak egy-egy tucatnyi madarat engedtek szabadon, így hamarosan a beltenyésztés miatt az állomány legyengült. Az elkövetkezendő húsz évben viszont a nagybirtokosok szinte az ország minden táján próbálták meghonosítani ezeket az állatokat, és ott, ahol a lelkesedés mellé kellő szakértelem és gondosság is társult, nem maradt el a várva várt teríték sem. Így például 1898-ban a történelmi Magyarországon hetvenegy vadpulykát ejtettek el, s az első világháborút megelőző évben pedig már százkilenc példány szerepelt a listákon.

A leghíresebb vadpulykás terület a felvidéki Zseliz volt, ahol 1886-ban a kor legsikeresebb tenyészetéből, a grafeneggiből mindössze hét madarat importáltak, de folyamatosan gondoskodtak a vérfrsítésről, s a helybeliek elmondása szerint az utolsó példányokból 1945-ben a szovjet csapatok lakomáztak. Tehát több mint fél évszázadon keresztül életképes volt ez az állomány, ami egyértelműen bizonyítja, hogy a madár bizony jól érzi magát a mi éghajlatunkon, létjogosultsága van a magyar apróvadász területeken. Sajnos ez a kísérlet kivétel volt a sok kudarc mellett.

A fiaskók magyarázatára többféle teória terjedt el szakmai berkekben, például:

1. A leggyakoribb gondnak azt látták, hogy ennek a fajnak elterjedési területén rendkívül sok alfaja létezik, s előfordult, hogy olyan területekről importálták a madarakat, ahol hazánk éghajlatánál lényegesen szárazabb és melegebb a klíma, a behozott alfaj nem tudott akklimatizálódni.

2. A másik gond az volt, hogy igyekeztek a jobb takarmányértékesítés és nagyobb szaporulat érdekében házipulykavért is belekeverni e vadmadarak vérvonalába. A tiszta vérű vadpulykánál rendkívül ritka az albinizmus, olyannyira, hogy a mai napig nem ismert teljes albinó vadpulyka, ahogy vörös színárnyalatú egyed sem. Tehát a tarka „vadpulyka” egyértelműen keverék. Akik ilyen keverékállománnyal próbálkoztak, azok valóban teljes kudarcra voltak ítélve, mert a házipulyka szelídsége a viselkedésükben dominált, s így a szabadon eresztett példányok hamar a vadorzók, ragadozók áldozatává váltak.

3. Az őshazában végzett megfigyelések alapján a pipék mindössze harmincöt százaléka éri meg életének ötödik hetét. Ott is igen érzékenyek az időjárásra, s vámszedőjük is bőven akad. A betelepített csibéket olykor már nyolchetenesen engedték szabadon, s addig a viszonylag gyönge egyedek is életben maradtak. Csak ott jártak szerencsével, ahol legalább három hónapos, jó kondícióban lévő állatokat engedtek szabadon.

4. Gyakran fészeli vadpulykákat próbáltak kiengedni új életterükre, melyek jól ismerték már az embert, így előfordult, hogy baromfiudvarokba tévedtek, s házipulykák mellé „csatlakoztak”.

COMPASS-SPORT
GPS
25-35%
ÁRZUHANÁSI!
GARMIN
GPS-EK

GPS, MAGYARORSZÁG-TELJES
DÖMBÖRZATI TERKÉPEVEL
MEGFIZETHETŐ ÁRON

MINŐSÉGI ÉJJELLÁTÓK,
TAVCSÓVEK

8 NAPOS
MEGELÉGEDETTSÉGI
GARANCIA!

COMPASS
SPORT
GPS, NAVIGATION & OUTDOOR

ÜZLETEINK:
BUDAPEST, MAGYARMEZŐ U. 12.
TEL: [06 1] 342 6583
H-P: 10-18, S-Z: 10-13
BUDAPEST, LEHEL ÚT 23.
TEL: [06 1] 239 6013 | H-P: 9-18
WWW.COMPASS-SPORT.HU

Dürgéskor a legeredményesebb

A vadpulyka kakas vadászata tavasszal, a dürgéskor a legeredményesebb, mivel ilyenkor a dürgő kakasokat akár hatvan lépésre is becserkészhetjük. Amikor is csak a sasszemű vadászok vállalkozzanak célbavételükre, ugyanis a két terményes zsák nagyságúra felfújt tollgömböcökön mindössze három-négy négyzetdeciméternyi az a hely, ahová halálos lövést adhatunk le. Tavasszal lesből is vadászhatunk rájuk, ilyenkor egy jól álcázott lessátorból vagy magaslesből ejtethetjük el az elővigyázatos, bizalmatlan madarat. Az őszi fácskák idején viszonylag magasra is szállhatnak, s ekkor, „puha” vad lévén, akár nyolcas söréttel is eljethetjük. Ez esetben nem lehet ötven méternél nagyobb a lőtávolság. Töretként a farokfedőtollakat vagy a hagyományos ágdarabkát adják át.

Amerikában már több száz éves hagyománya van a hívósíppal való becsalogatásnak. Ezt a hang-

szert vadászboltban készen is megvásárolhatjuk, de az igazi amerikai vadász maga készíti el az egyszerű kis – a párosodásra hívó tojó hangját utánzó – szerkentyűt, amely lényegében egy gyufásskatulya méretű fadoboz, tetején egy palalemezzel. A vadász ezen húzogató végig egy gömbölyűre lekerekített fadarabot.

A tiszta vérű vadpulyka nemcsak az ecsettoll és a karcúság tekintetében különbözik háziasított rokonától, hanem abban is, hogy éjszákára olykor öt méter magasságban is felgallyaz. Elmondhatjuk, hogy minél idősebb az állat, annál magasabban szeret aludni. A kifejlett három-négy éves kakasok súlya 7 és 15 kilogramm közötti, magassága 110 centiméter, míg a tojók 4-6 kilogrammosak és 90 centiméteresek. Kedvenc tartózkodási helyük a ritkás erdős terület, ahol gyakran a dús fűvű legelők, cserjések is megtalálhatók. Az ilyen réteken van a kakasok dürgőhelye, s a közelben lévő sűrűben alakítja ki a tojó a többi tyúkféléhez képest gondosan megépített fészket. A fészekbe 10-18 sárgásfehér alapon vörösbarna foltos, 80-85 gramm súlyú tojást tojik. Találtak már közel félszáz fészkeket is, de ez nem egy tojó csodaproductuma: ilyenkor több nőstény tojik egy fészekbe. Am ha egy fogságban tartott vadpulykának folyamatosan elveszük a tojását, akkor nem ritka, hogy egy évben akár negyvenet is nyerünk tőle. Huszonnyolc napra kelnek ki a kispipék, melyek kezdetben főként apró rovarokat, csigákat és más gerincteleneket esznek. Csak fokozatosan térnek át a növényi eredetű táplálékra.

Ez a madár őshazájában hatalmas területeket képes beköborolni, melynek során szokásos dürgőhelyüktől a kakasok több száz kilométerre is eltávolodnak a táplálékhiány miatt. De ahol rendszeresen etetik a vadpulykát, ott is előfordul, hogy öt vagy akár húsz kilométerre „elcsatangol”. Ha viszont valóban háborítatlan a terület, akkor éjszákára visszatér alvófájára, tehát helyhez köthető.

A XX. században a vadpulyka az etológusok figyelmét sem kerülte

(Kovács László felvétele)

el. Megfigyelték, hogy egy-egy területen csak a legerősebb pulykakakas párizik. Késő ősszel az egy fészekaljából származó, körülbelül hat hónapos kis kakasok a tyúkoktól és a jércéktől különválnak, és életük végéig az így kialakult csoportban maradnak. Ha időközben a csoport létszáma lecsökken, s végül már csak egy hím marad, az akkor sem fog más hímekhez csatlakozni. A kemény fagyok beálltával, amikor ellenségeiknek könnyebben prédájává válhatnak, a különböző testvércsoportok egyesülnek, nagyobb közösségeket alkotva. Télvíz idején kemény harcok árán alakul ki a csoporton belüli hierarchia, melynek során mindig csak egy-egy kakaspár küzd. Ezután egy nagyobb területen él, de külön fészekaljából származó csoportok együttesen küzdve vívják ki a rangsorban elfoglalt helyüket, kiválasztódik az uralkodó csoport. A tél elmúltával, amikor megjelennek a dürgőhelyen a tyúkok, az uralkodó csoport mindegyik tagja elkezd udvarolni, akár csak a házi pulykakakas. Leeresztik szárnyukat, farkukat kiterjesztik, de amikor párzásra kerülne a sor, a domináns egyednek átengedik, így a környék összes tyúkját a legkiválóbb kakas termékenyíti meg. Őshazájában a vadpulyka 1940-re nagyon megfogyatkozott, háromszáz ezer egyed alá csökkent, de a hathatós védelem hatására napjainkra számuk már közelíti a négy milliót.

Lengyel pulyka, szlovák pulyka – és a magyar?

Az 1980-as években hazánkban nagy lelkesedéssel kezdtek bele a Balaton környékén a vadpulyka meghonosításába. Ennek során Lengyelországból importált madarakat próbáltak továbbtenyészteni. Azok a madarak, melyek intenzív, zárt tartásba kerültek, jól szaporodtak, a kikelt csibék közel kilencven százaléka megmaradt, s két hónapos korukban engedték ki őket. A korai szabadon bocsátás ellenére a tenyésztőknek közel két-

száz madarat sikerült le vadásztatniuk külföldi bérvadászokkal. Az ebben a korban gyakori gazdáltság okozhatta azt, hogy ez a madár nem honosodhatott meg ekkor Magyarországon. Napjainkban Európában, Németországban, Bonn mellett egy közel háromezer hektárnyi területen vadpulykák élnek, szaporodnak, és vadásszák őket, akár csak Szlovákia egyes vidékein, vagy Európán kívül Hawaiiin, Új-Zélandon, Ausztráliában. Ez is azt bizonyítja, hogy nem a pulykában volt a hiba.

VÁRERDEI
Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületek, az ország legszebb táján, a Bükk-hegység északnyugati részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csend jellemzi.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek, valamint teltiben pihenés és kirakodás családtagjaink.

Vadászatra, jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Várerdei Tanya +36-30-933-2216
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

**MITSUBISHI –
A GÖRDÜLŐ GYÉMÁNT**

- 2,5 literes turbodiesel motor
- 240 Nm-es nyomaték
- ABS
- automata légkondicionáló
- dupla fogcsák
- könnyűlém felhő
- elektronikus elő- és hátsó ábrák
- elektronikus állítható, tölthető hátsó kábel
- elő- és hátsó kábel

3 év vagy 100 000 kilométer garancia – az első 2 év kilométer-korlátolás nélkül!
A részletekről érdeklődjön márkakereskedésünkben.
MITSUBISHI L 200 GLS MOST 4 900 000* FORINTÉRT AZ ÖNÉ LEHET!

Geringer Autó Kft.
2900 Komárom, Bátorhy ut. 1. 2900 Tatabánya, Alkotmány u. 21A
Tel.: (34) 340-132. Tel.: (34) 510-300

MITSUBISHI MOTORS

Segítség, terep- motorosok!

Halmágyi Takács István

Ahogy vagy nyolcszáz éve a mongol hordák dúlták fel Európát, úgy most terepmotorosok dúlják fel Erdeinket, vadászterületeinket. És ahogy a nomád seregekkel szemben tehetetlenek voltak a korabeli katonák, éppolyan tehetetlenek vagyunk mi a vadászrevirjeinket sújtó motorosokkal szemben. Közben lassan megtanuljuk, hogy más az enduró és a krosszmotor, valamint hogy a Quad és az ATV egyaránt azt a négykerekű terepjáró izét jelenti, amelyik általában tulajdonjoggal és szabályokkal dacolva száguldozik erdőn-mezőn.

Nem szabad túlzottan elfogultnak lenni. Nyilvánvaló, hogy aki terepmotort vásárol, az használni is szeretné. Sem az erdészek, sem a vadászok, sem a természetjárók vagy kirándulók nem sajátíthatják ki az erdőt. Vannak kirándulócsoporthoz, akik több kárt okoznak az erdőben, mint egy átlagos elefántcsorda. Vannak természetvédők, akik szerint már a kőbaltát is be kellett volna tiltani, mert jóvátehetetlenül károsítja az ökoszisztémát. Vannak terepkerékpárosok és terepjárósok, akiket olykor szintén melegebb éghajlaton látnánk szívesebben. De amit a vadmotorosok művelnek, az minden tűrőhatáron túlmegy. Saját szórakozásuk érdekében megakadályozzák mások szórakozását, kárt okoznak a természetben, balesetveszélyes helyzeteket teremtenek, és mindezt úgy, hogy folytatódólagosan szegik meg a hatályos törvényeket, előírásokat.

Kisgyerekek és idősek ugrálnak földre az erdei ösvényen száguldozó vadmotorosok elől. A végre meglesett és becserkészett bak a

lövés előtt riasztva menekül a terepmotoros csapat elől. Hasonló eseteket mindenki tudna sorolni. Egy alkalommal az erdő felé igyekvő motorost lestopoltam. Megállt, mert én is motorral voltam. De mikor arra kértem, hogy a szarvasbögésre való tekintettel másfelé motorozzon, hangulata megváltozott. Időközben megérkező társai kezei közül vadásztársaim kimentettek, a fiúk pedig kibelezett kipufogójú járgányaikkal elhúztak a bögőhely irányába...

Ezekre az atrocitásokra mind ez ideig nem sikerült ellenszert találni. Hiszen egy az erdőn vagy mezőn őrző terepmotort megállítani nem lehet, ha nem akar megállni. Márpedig nem akar, mert pontosan tudja, hogy tilosban jár, csak ez nem zavarja. A rendőrségtől sem lehet segítséget várni, hiszen mire előkerülne egy rendőr az erdőben, addigra a motoros a hetedik határon is túl jár. A rendszám felírása sem segít. Egyrészt, mert sok motoron nincs is rendszám, másrészt, mert ha van is, mire észbe kapnánk, addigra már nem tudjuk leolvastani a poros-sáros táblát. Ráadásul nem mindenki jegyzetfüzettel és tollal a kezében járja a természetet. De ha mégis minden sikerül, felírtuk a rendszámot, és vesszük a fáradságot, hogy betérjünk a legközelebbi rendőrségre, akkor sem egyértelmű a helyzet. Hiszen a rendőr esetleg korlátozott lelkesedéssel veti magát ennek az ügynek a nyomába. Ráadásul bizonyítani kellene, hogy a motoros ott járt és mit tett. A vadászok általában egyedül járnak, nincs tanú. De ha három természetjáró egybehangzóan állítja is, hogy mi történt, valószínűleg négy motoros tanú lesz arra, hogy az illető motor tulajdonosa az adott időpontban éppen az ország másik részén ágyban feküdt, a motor pedig szét volt szerelve alkatrészeire. És ezzel az ügy le is zárult. Egyetlen „siker” esetről hallottam, mikor a területes hivatásos vadász, tudván, hogy melyik falubéli legény őrző motorjával az erdőben, este átsétált hozzá, és nyomatékosan eltanácsolta az erdőből. Azóta nem is motorozik a legény, csak a szomszéd vadászterületén...

Ezért nem csoda, hogy egyes helyeken a törvénytelen atrocitásra hasonlóan törvénytelen eszközökkel reagáltak a sértettek. A turistabottal való hadonászás a legkevesebb. Volt, ahol a terepmotort lerángatták a motorjáról és tettelesen bántalmazták. Volt, ahol a motorosok kijárt útján térdmagasságban drótot feszítettek ki. Estek is a motorosok nagyokat, még a rendőrségre is elmentek panaszt tenni. De az ő bejelentéseiket sem kezelték nagyobb lelkesedéssel a rendőrei, mint az ellenük tiltakozókat. Másutt kifigyelték, hogy személyautóval, utánfutón hozták a motorokat. És míg a vidám motorosok a természetet dúlták, a dühödt sértettek kiszurkálták a kerekeket, letörtelték a visszapiillantókat. Ezek a módszerek nem sok jóra vezetnek. De akkor mi lehet a helyes út?

Elvi megoldást persze könnyű találni: legyenek a terepmotorosok számára kijelölt területek, ahol kedvükre hódolhatnak szenvedélyüknek. Ezek lehetnének terepmotoros pályák és nagyobb, akár több száz hektáros területek, ahol nemcsak a kijárt útvonalon berreghet a terepmotoros. Természetesen mindezt olyan helyeken kellene megvalósítani, ahol nincsenek különösen védett természeti értékek. Az ötlet remek... Csak éppen: ki jelöljön ki területet, honnan legyen neki erre alkalmas területe, mi legyen azokkal a motorosokkal, akik a kijelölt területtől messze laknak, és mi legyen azokkal a motorosokkal, akik-

Tudta-e...

... hogy azt a vadászkutyát, amelyik – függetlenül attól, hogy milyen célra tenyésztették ki – más vadászkutyafajták munkáját is el tudja végezni, mindenes vadászkutyának nevezik?

nek pont a tiltott gyümölcs az édes, és ha van hely, ahol törvénytelenen terepezhetnek, akkor sem oda mennek... Fordulhatnánk természetesen a motorosok szervezeteihez is, de minek. Egyfelől ők is elítélik ezt a magatartást, másfelől hatni ők sem tudnak a vandálokra. Az egyik motoros lapban több cikk is megjelent a témában, és a vadmotorozással való felhagyást sürgették. Eredménye semmi.

A bosszantó és deprimáló tehetetlenség érzését éljük meg az orvvadászokkal szemben, akik törvénytelenül irtják vadjainkat, és szinte nincs eszköz, amivel védekezhetnénk ellenük. Sőt, nemegyszer mi járunk pórul. Hasonló a helyzet a terepmotorosokkal is. De hát nem lehet, hogy mindig a törvénytisztelő, természetet szerető vadászok, természetjárók húzzák a rövidebbet! Ha valakinek van valami ötlete, hogy lehetne segíteni ezen a problémán, kérem, tudassa!

Tudta-e...

... hogy ígéretes vadnak nevezzük az olyan fiatal, még fejlődésben lévő agancsos vadat, amelynek az agancsa korához képest kitűnő, és ez az előjel további jó fejlődésre enged következtetni?

(Kovács László felvétele)

A vizslászat kezdetei hazánkban

Az 1867-es kiegyezést követően nemcsak hazánk gazdasága és társadalmi szilárdult meg, de a vadászat is lendületes fejlődésnek indult. Elődeink gőzerővel próbálták felzárkózni a nálunk évtizedekkel előbbre járó angol és német vadásztársadalomhoz.

Úgy az agyaggalamb-lövészet, mint a fajtatiszta kutyatenyésztés is egyre szélesebb társadalmi rétegek számára vált elérhetővé. Egy H. Z. monogram alatt az ismeretlenség homályába burkolózó elődünk olyan tenyésztési programot dolgozott ki az 1880-as években, mely évtizedek múlva biztosította, hogy a XX. század elejére hazánk vizslatenyésztése a nagy múltú német és angol eredményekkel hasonló szintre jusson. Ahogy szerényen mondta, célja csak az volt, hogy ő legyen az az ember, aki „a csónakot a partról állva ellöki”. Az első teendő az volt, hogy felmérjék, mennyi törzskönyvezett, fajtatiszta, azaz az akkori szóhasználattal élve, „telivér” vizsla található az országban. Az eredmény igencsak lehangoló volt, mert a történelmi Magyarország területén mindössze huszonhárom ilyen egyedet találtak. Ekkora egyszám és a hatalmas földrajzi távolságok miatt igazából tudatos vizslatenyésztés nem folytatható.

Mindenes kutya kell!

Ekkoriban hazánkban igen nagy volt a vadászható fajok száma. Erre példa a gróf Esterházy Andor sárosi és dinnyéspákozdi vadászterületén 1879-ben elejtett vadak löjegyzeke:

Hasznos vad	Kártékony vad
1 vadlúd	26 róka
552 vadréce	1 borz
1882 szárcsa	34 görény
323 búvár	87 menyét
45 vízi szalonka	10 macska
23 fácánkakas	9 sólyom
20 fogoly	50 kánya
1733 fűrj	47 vércse
403 erdei szalonka	114 szarka
46 haris	48 bagoly
204 vadgalamb	66 varjú
500 nyúl	
Összesen 5732	Összesen 492

Természetesen, hogy mi hasznos és mi kártékony, a korszellemet tükrözi, ez a megítélés mára idejéig múlt. De ezekből az adatokból egyértelműen kiderül, hogy egy-egy vadászterületen olyan kutyákra volt szükség, melyek a vadászat során felmerülő sok-

féle feladatot egyformán meg tudják oldani. Többen ekkoriban a vizslászatban is ezeket a célokat próbálták megvalósítani.

A kor egyik nagy vizslabarátjának, gróf Hunyadi Imrének 1879-es löjegyzeke több olyan fajt sorol fel, melyre mai ember még gondolatban sem emelne fegyvert. De ahhoz, hogy megérthessük, hogy a XIX. század vadászána milyen kutyára volt szükség, célszerű ebbe is belepillantani:

Hasznos vadak	Kártékony vadak
2129 nyúl	24 róka
1 vidra	4 nyest
1783 fácán	2 vadmacska
617 fogoly	56 kutya
571 fűrj	135 görény
31 tőkés réce	66 házi macska
10 kerceréce	86 sün
32 erdei szalonka	116 menyét
	131 héja
	278 keselyű
	86 szarka
	281 varjú
Összesen 5174	Összesen 1265

A legsürgetőbb tennivalók

A tenyésztői munka megkezdéséhez az elméleti alapot H. Z. lipcsei tanulmányútja után fektette le, melyről cikksorozatban jelentetett meg egy német szaklapban, a HUNDBAN. A kutyabarátok között a lelkesedés olyan nagy volt, hogy a mozgalom megindulása után nem sokkal lelkesen írták beszámolóikban: „többet nyertünk, mint remeltünk”. Hat pontban foglalták össze a legsürgősebb tennivalókat:

1. „Mindennek alapja az anyag”, azaz fel kellett számolni az országban uralkodó krónikus tenyészállathianyot. Fiatal, jó vérvonalú állatok behozatalát tűzték ki célul, de figyelembe kellett venniük az anyagi lehetőségeket is, ezért a minőséggel meg nem alkudva, de a valóságot figyelembe véve helyi, vizsla jellegű kutyák felhasználása is szóba került. Természetesen a fajtaismeret széles körben való elterjesztését is jelentette ez a programpon.

2. Az idomítás problémájának megoldása. Ekkoriban az angol fajták álltak olyan szinten, hogy rögzített genetikai tulajdonsággal rendelkeztek, így egyértelmű volt, melyik fajta mire használható a legjobban. A német fajták egyedei még olyan nagy változékonyságot mutattak, hogy azokra fajtajellegnek megfelelő idomítási tervet nem lehetett kidolgozni. A lelkes csapat felhívást intézett a vizslabarátokhoz, melyben címmel és árlistával jelölték meg a külföldi tenyészeteket és szakirodalom-terjesztő vállalkozásokat. (Sajnos a magas árak miatt nehezen indultak a megrendelések.)

Ebtulajdonosok számára!

Egyesület, erőt és szép alakot érnek el a tartanak meg ébélnek, ha ezeket Fattinger huszáros kutyatanyájával választják. Ugyanez évek óta áll hazánkban a császár és királyi állattenyésztésben. Bécsben, a császár és királyi állattenyésztésben, minden kutyakiváltságon, a ugyancsak a legelőkelőbb ébészekben stb.

Ára: 80 k. 22 kővet. Állattenyésztésben: 3 kővet. Fattinger Pappi pinkóli kiskutyák felszerelési és használatra a legelőkelőbb és legelőkelőbb tárgyakat adják. Ára: 27 k. 2 kővet. Állattenyésztésben: 3 kővet.

Ellenőrzés:

Az erőt és szép alakot érnek el a tartanak meg ébélnek, ha ezeket Fattinger huszáros kutyatanyájával választják. Ugyanez évek óta áll hazánkban a császár és királyi állattenyésztésben. Bécsben, a császár és királyi állattenyésztésben, minden kutyakiváltságon, a ugyancsak a legelőkelőbb ébészekben stb.

Ára: 80 k. 22 kővet. Állattenyésztésben: 3 kővet. Fattinger Pappi pinkóli kiskutyák felszerelési és használatra a legelőkelőbb és legelőkelőbb tárgyakat adják. Ára: 27 k. 2 kővet. Állattenyésztésben: 3 kővet.

Fattinger és Társa
Állattenyésztés.
Bécs.
IV. Wiedner Hauptstr. 3.
Külföldre több mint 100 ébél erőt.
Létezik rossz utánezek!

3. A tenyésztés regisztrálása, azaz a törzskönyvezés. Ez részint azért volt fontos, mert már egy kevésbé hozzáértő is tudhatta, hogy az adott kutya milyen tenyészértéket képvisel, miközben az egyesület naprakész információval rendelkezik az állomány nagyságáról, minőségéről. Mivel a törzskönyvezést is az egyesület végezte, így felvállalták a fajta népszerűsítését, segítettek a kölykök értékesítésében. Az árak koordinálásával az volt a cél, hogy az érdeklődők elfogadható áron jussanak jó minőségű állatokhoz.

4. A kiállítás szervezése. Itt nemcsak a díjakra és a dicsőségre pályáztak a vadászok, hanem a tömeges összehasonlítás után megbeszélhették a munkájuk során szerzett tapasztalatokat is.

5. Az ún. mezőverseny szervezése. Ez teljesen angol rendszer alapján működött (a field trial alapján), mely során a kutyák hasznosságát, munkavégző képességét ellenőrizték.

6. A nemzetközi versenyeken való részvétel, ami sajnos már csak a távolabbi jövőben valósulhatott meg.

A törzskönyvezés nem a kutyák kis száma miatt vált hiányossá, hanem a tenyésztők sajnálták a jelentéssel járó csekély fáradságot. Ennél nagyobb gond volt az, hogy az angol fajtákat nem nagyon ismerték az emberek, ezért a fajtától teljesen idegen, mondhatjuk korcs kutyákat is bejelentettek törzskönyvezésre. Ahogy summásan megállapították: ki minek nem mestere, hóhéra az annak. Igazi angol vizslák általában csak a gazdag uradalmakban voltak, ahol az ún. úri vadászok tanították be ezeket az állatokat, akik csak a „munkaeszközt” láttak bennük, a tenyésztéssel, nemesítéssel nem foglalkoz-

tak. A kisebb uradalmak vadászai viszont szakmailag nem értettek a vizslaidomításhoz, többször jelent meg a korabeli sajtóban, hogy némely vizslát, „a szegény tanoncot istentelenül elpáholták”. Mivel gyakran hozzá nem értő kezébe kerültek az angol kutyák, egyre több „elrontott” ebet használtak a vadászaton, így egyre jobban elterjedt az a nézet, hogy „ég-hajlatunkon ezek az állatok nem honosíthatók meg”. Erre egy valóságos kis mozgalom indult meg a téveszme felszámolására. A téveszme onnan eredt, hogy a nyári fűrj- és fogolyvadászatokon az Angliából importált, a mi meleg nyarunkhoz nem szokott szetterek gyakran elfáradtak, néha hógutában elpusztultak.

Megindul a kutyaimport

Egyesek pénz feláldozva nagy lelkesedéssel kezdtek kutyát importálni. Viszont a magyarok naivitását messze földön sokan kihasználták. Ez a rövid idézet egy elkéseredett vizslanemesítő esetéről szól: „*Egy német kutyatenyésztő hirdeti csaknem minden német lapban kitűnő vadászkutyáit. Címe: Otto Friedrich Zahna, Provinz Suchsen és Königreich Preusen. A fényes ígéretek által elcsábítva figyelmeztetem a vadászat kedvelőit, hogy ezen embertől óvakodjanak, mert a legnagyobb svindler a világon. Küldött nekem háromszáz márkáért egy olyan rossz állatot, mely még egy fillért sem ér. Minden e tárgyban írt szíves és fenyegető levelem eredménytelen volt, még válasza sem méltatta azokat. Tudva azt, hogy az a boldog, ki más kárán tanul, vadásztársaimat e boldogságban részesíteni emberi kötelességemnek tartom.*” (Ez a szép összefogás követendő példa lehetne napjaink nimródjainak is.)

Hogy mekkora értéket képviseltek ekkoriban a vadászkutyák, arra utal egy korabeli apróhirdetés: „*Egy szép nagy háromnegyed angol vér sárga, négyéves kan vizsla magyarul kitanítva szépen keres, áll és hoz. Ára száz forint.*” Ekkoriban egy vadászujság éves előfizetési díja öt forint volt. Ebből kiindulva napjainkban ezt a nem fajtatizta kutyát 66 000 forintért adnák. Egy másik hirdetésben fedezetést vállalnak: „*Fedező pointer! A Bornemissa István tulajdonába átment Tell nevű kan telivér angol pointer (fehér-sárga foltokkal, apja Tom II., apja gróf Salm Tom I-ből és Lettels lady-jétől, MacMahon keneljéből) gondos ellátás és tiszta párzás garanciája mellett a következő áron fedez: telivért úgy, mint félvért, 35 forintért. Tudomásul azoknak, akik e kitűnő ebbel párosítani akarják szukáikat, megemlítjük itt, hogy a fedezendő szukák a rimaszombati vasútállomásig szállítandók. A kan tulajdonosa szívesen szállítja onnan a lakására és ismét a vasúthoz a szukákat díj nélkül. Értekezni a tulajdonossal személyesen vagy levél útján...*”

Megszületett a versenyszabályzat

Ezekben az években a felnőtt vizslák versenyszabályzata is megszületett, melyhez szintén az angol mintát használták fel. A versenyen résztvevő ebek minden, a rangadó szempontjából lényeges cselekedetet negatív és pozitív pontokkal értékelték a bírák egy formanyomtatványon. Egyszerre két kutya indult, majd a továbbjutók mérték össze tudásukat. Minden versenyző pár vizsla számára a jó és rossz pontok összegét ötven pontban állapították meg. Amikor a pontok száma meghaladta a félszázat, akkor az a verseny végét jelentette. Az a kutya volt a nyertes, amelyiknek az összegzés végén a legtöbb pontja volt. Amennyiben a pontok száma megegyezett, úgy a bírók 10-20 ponttal új versenyt rendeltek el. A fűrj, fogoly, fácán megállása 3-6 jó pontot ért. A futó szárnyas után nyugodt utánhúzás 1-3 pontot jelentett. Ha a vizsla a friss nyomot nem vette fel, az 3-6 rossz pontot jelentett. Ha lövésre nem alkalmas vadat, például verebet, pacsirtát állt, szintén 3-6 rossz pontot jelentett, viszont a kölyköknél ezt nem vették figyelembe. Ha a nyulat elkezdte kergetni, akkor 20-30 rossz pontot is kaphatott. Ha a vizsla a lövés után lehasalt, vagy teljes nyugalommal megállt, 3 jó pontot kapott. Ha azonban ezt nem tette, az 3 rosszat jelentett, míg ha megijedt a lövéstől, az mindjárt húsz-harmincat is. A jó és rossz pontok alkalmazása a versenybírák belátásától függött ugyan, de arra mindenki nagyon ügyelt, hogy igazságosan értékeljenek.

A jól megszervezett tenyészállatimport és a tisztességes, nem részrehajló versenyztetés meghozta a várva várt eredményt. Bő egy emberöltővel később a Monarchia széthullásakor hazánkban a vizslászat olyan szinten volt, hogy méltán megirigyelhették tőlünk a hajdani nagyok, azaz a németek és az angolok. A vizslászat annyira elterjedt, hogy a boldog békeidők utolsó nagy versenyére a rendezőségnek külön vonatot kellett rendelnie, hogy a Keleti pályaudvarról a nagyszámú kutyát és azok lelkes gazdáit, valamint a több ezer érdeklődőt Isaszegre szállítsák, ahol hazánk legjobbjai összemérhették tudásukat.

T. Zs.

A fővizsgára tizenegy kutya jelentkezett. A kétnapos rendezvény vezetőbírója, *Maróti Béla* bemutatta a bírókat, majd a kutyákat és vezetőiket. Az előző napi folyamatos vadászatokból, a helyi és környező vadászterületeken 4 sebzés adódott. Ezért a hagyományos pohárürítéses sorszámsorsolás még több izgalmat tartogatott, ugyanis a szombati napon csak az a kutya és vezetője jutott fővizsga lehetőséghez, akinek az első 4 szám valamelyike nézett szembe a Jäger Meister elfogyasztásakor. A szituáció hozta gyors döntés pedig azt eredményezte, hogy mind a négy induló mellé rögtön kiindul 4 kontrollkutya és vezetői, ezáltal is növelve az esélyeket. A elővizsgára jelentkező 11 párosnak nem volt ilyen jellegű gondja, ugyanis nekik mesterséges csapán kellett a rátermettségüket és felkészültségüket bizonyítaniuk. Érdekes színfoltja volt a megnyitónak, hogy a *Varga Aladár* vezette Vas megyei véreb-vezető tanfolyamon eredményes vizsgát tett hallgatók itt vették át oklevelüket. Az eseményen részt vett a Romániában nemrég alakult vérebes egyesület, a Limier Club Roma négyfős delegációja, *Pompil Varga* elnök vezetésével, tapasztalatszerzési céllal.

Az első nap estéje az MVE rendes évi közgyűlésének ideje, a vezetőségi beszámolók és tenyésztési híradások is ilyenkor hangzanak el. A 2005-ös naptári évben összességében 1358 eredményes utánkeresés történt, amelyből 534 volt hajszás munka. A megtalált vad trófeaértéke pedig 146 000 000 forint.

A vasárnap délutáni eredményhirdetésen ismertetésre kerültek a fővizsga és elővizsga eredményei:

Az elővizsga eredményei:

Kiss Gyula *Zsitvicai Alexa* hannoveri vérebe: 240 pont

Tóth Pál *Borosmenti Vadász Adél* hannoveri vérebe: 228 pont

Márkovics János *Borosmenti Vadász Apród* hannoveri vérebe: 210 pont

Bubán István *Fürtönbükki Céda Linda* hannoveri vérebe: 206 pont

Ozvári Zoltán *Zöldházmementi Amanda* hannoveri vérebe: 202 pont

Cseh László *Varga Kincse Alfi* hannoveri vérebe: 172,5 pont

Palkó Géza *Fürtönbükki Cini* hannoveri vérebe: 158,5 pont

Horváth János *Erzsébeti-Lábregető Balázs Vezér* hannoveri vérebe: 141 pont

A fővizsga eredményei, Kaszó Kupa 2006:

1. Nagy Árpád *Zsitvicai Boni* hannoveri véreb kanjával II. díj 169 pont

2. Babály Csaba *Endy Morske Oko* bajor hegyi véreb kanjával II. díj 152 pont

Mindkét díjazott véreb hajszás munkát teljesített. További négy véreb is eredményes munkát végzett, ezek közül három munkáját azonban a távolság rövid volta miatt nem tudta értékelni a bírói kör.

Versenyen kívül viszont *Tóth Pál* sikerrel keresett meg fiatal szukájával egy láblövött damborjút Lábodon, és ezzel az elővizsga mellett sikeres fővizsgát is tett, ami komoly teljesítmény.

K. P.

Kaszó Kupa 2006

Gyönyörű napsütésben kezdődött a hagyományos Kaszó Kupa idei rendezvénye. A kötelező protokollbemutató után a Magyar Véreb Egylet részére komponált vérebszignál hangzott el az időközben három hölgygel bővült Baranya Vadászkiért Együttes hangszereiből.

Mután áttekintettük a belső és külső ballisztikának a pontos lövés szempontjából leglényegesebb elemeit, rátérünk a célballisztika tárgykörébe tartozó legfontosabb tudnivalókra. Az angol nyelvű szakirodalomban egy másféle elnevezéssel is találkozhatunk, a sebballisztikával (wound ballistics), amely inkább a kriminalisztikai szóhasználatban terjedt el. A célballisztika elnevezésnek megfelelő terminal ballistics a vadászathoz egyrészt jobban illik, másrészt kettős jelentéssel bír, amennyiben a terminal szó egyaránt utalhat a röppálya végére és a lövedékhatásra is.

A becsapódó lövedéktől azt várjuk, hogy a vad lehetőleg azonnal vagy gyors kimúlását okozza. Ezt elsősorban a vad szenvedéstől való megkímélése indokolja, de a hosszadalmas utánkeresés elkerülése vagy a balesetek megelőzése (pl. veszélyes nagyvadak vadászatakor) sem elhanyagolható tényezők. Ugyanakkor a vadászat gazdasági szempontjait tekintve, a roncsolás nem teheti tönkre a vadhús jelentős részét vagy a gereznát. Ezeknek a céloknak az elérését több tényező befolyásolja, mint például a lövedék kinetikai jellemzői (becsapódási sebesség és a lövedéktömeg), a lövedék stabilitása (forgási sebesség), a lövedék átmérője, a lövedék szerkezet (felépítése, formája, anyagai), a becsapódás helye, iránya és szöge, a vad mérete, felépítése, fizikai, pszichikai állapota stb.

Szerte a világban évtizedek óta folyik a vita arról, hogy az ideális lövedékhatást milyen ballisztikai jellemzőkkel lehet a legjobban megközelíteni. A témával foglalkozó kutatók és vadászok körében két fő tábor alakult ki: az egyik a nagy kaliberű, nehéz, alacsony vagy közepes sebességű lövedékeket tekinti optimális hatásúnak, míg a másik a kisebb kaliberű és tömegű, nagy sebességű lövedékeket. A vita alapvetően partatlan, hiszen mindkét oldalon vannak nyomós, sőt cáfolhatatlan érvek, de az ellenérvek száma is legalább akkora. Állásfoglalás helyett célszerű először megismerkedni a lövedékhatás legfontosabb elemeivel.

Lövedékhatás a vadtestben

A vadászati gyakorlatban a lövés hatását befolyásoló tényezőknek számtalan variációja fordulhat elő, de a vadtestben lejátszódó folyamatoknak vannak állandó elemei, amelyek a nagy sebességű lövedék és az élő szövet kölcsönhatását jellemzik.

Vadászati ballisztika

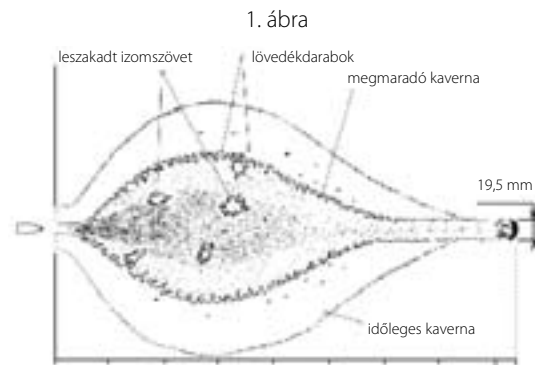
Állásfoglalás helyett

Bogár György

Becsapódáskor a lövedék, megfelelő lövedék szerkezet és sebesség esetén az első néhány centiméteren felgombásodik, és egy erős hidrodinamikus nyomáshullámot hoz létre, amely a vadtestben minden irányban továbbterjed, de fokozottabban a lövedék haladásának irányában. A nyomáshullám hatására a sebszövet nagy sebességgel, szinte robbanásszerűen a lövedékátmérő többszörösére tágul (időleges kaverna), majd összehúzódik. A találat helyétől függően és csökkenő mértékben ez lüktetészerűen ismétlődhet, míg végül kialakul a maradó sebszövet (1. ábra).

A szöveteken, csontokon áthatoló lövedék okozta roncsolás jelenti a vadtestben okozott elsődleges károsodásokat (csontok, izmok, idegek, véredények sérülései), míg a testnedvekben dús szövetekben, vérrel telített erekben vagy a levegőt, gázokat tartalmazó bendőben, belekben tovaterjedő nyomáshullám a sebszövetektől távolabb is okoz sérüléseket (bevérzések, bélszakadás stb.). Ezek az úgynevezett másodlagos károsodások.

A másodlagos károsodások mértéke erősen függ a

Lövedékhatás a testszövetben (zselatinmodell) 30-06-os 9,7 g TM lövedék 890 m/s becsapódási sebességénél

lövedék becsapódási sebességétől: 850 m/s felett a hatás szinte robbanásszerű lehet, míg 650 m/s körüli sebesség alatt gyakorlatilag elhanyagolható. Ez azzal van összefüggésben, hogy a nyomáshullám terjedési sebessége a hang adott közegben érvényes terjedési sebességével egyezik meg. Ugyanakkor a megfelelő másodlagos lövedékhatást a nagy becsapódási sebesség önmagában nem garantálja. Ha a sebszövet mentén a szövetek nem elég dúsak testnedvekben, amelyekben a nyomáshullám tovaterjedhet, a másodlagos károsodások elmaradnak.

Kaliber és töltény megválasztása

A vadász életében az egyik legfontosabb döntés a vadászott vadfajra alkalmas fegyver kaliberének és a használni kívánt tölténynek a megválasztása. Ennek természetesen vannak szubjektív elemei is. Ahogy korábban említettem, sokan a nehezebb, lassúbb lövedék hatását tartják optimálisnak, míg mások a könnyebb, nagy sebességű lövedékekre esküsznek. Például, egy .300-as Winchester Magnum töltény energiája 11,7 grammos TUG lövedékkel szinte pontosan akkora, mint egy 9,3x62-esé, 19 grammos, szintén TUG lövedékkel (2. ábra). Az elsőnél a torkolati sebesség 940 m/s, a másodiknál 740 m/s. Melyik a jobb választás pl. erős vaddisznóra? Előrebocsátva, hogy mindkettő jó választás, esetenként akár az egyik, akár a másik lehet előnyösebb, attól függően, hogy a különböző szempontokat miként mérlegeljük:

A vadat nagy valószínűséggel mindkét lövedék át fogja ütni, így a vadtest mindkét oldala sérül, azaz érvényesül a páros sokkhatás (nem marad ép testfél, amely átvinné a sérült pályák funkcióit). Ha a lőtávolság kicsi, a .300-as esetében a nagy becsapódási sebesség erős hidrodinamikus lökéshullámot kelt a vadtestben (jó találat esetén), amely a sebtől távoli idegpályákat is blokkolja, a véredényeket roncsolja,

2. ábra

Brenneke TUG lövedék

a vad tűzben eshet. A húsroncsolás mértéke várhatóan nagy lesz.

A 9,3x62-esnél a becsapódási sebesség jóval kisebb, a lövedék expanziója mérsékeltebb lesz, hidrodinamikus hatással nem lehet számolni, így nem kizárt egy rövidebb menekülési út. Húsroncsolás nem vagy csak szerény mértékben valószínű.

Ha a vadászat fedett, bokros terepen történik, és a lőirányban ilyen akadályok vannak, a .300-asnál fennáll a lövedék eltérülésének veszélye, amire a 9,3 mm-esnél kevésbé kell számítani.

A nagyvadásztöltényekkel szemben támasztott egyik fő követelmény a jó mélységi hatás, aminek alapfeltétele a lövedék megfelelő keresztmetszeti sűrűsége (SD = Sectional Density).

Ha a lőszerkatalógusban nincs feltüntetve (általában nincs), egyszerűen kiszámíthatjuk: a grammokban kifejezett lövedéktömeget elosztjuk az átmérő négyzetével, majd az eredményt megszorozzuk 1,42-dal. Az egyes vadfajokra való alkalmasság tekintetében az alábbi értékeket ajánlatos figyelembe venni:

közepes súlyú vadak (50 kg-ig)	SD = 0,215 felett
nehéz európai vadfajok (300 kg-ig)	SD = 0,250 felett
nehéz európai és amerikai vadak (500 kg-ig)	SD = 0,270 felett
vastagbőrű vadfajok (1000 kg felett)	SD = 0,300 felett

A .300-as Winchester Magnum töltény pl. 9,7 grammos lövedékkel, dacára a közel 5000 J torkolati energiának csak közepes vadfajokra alkalmas, mivel a 0,225 körüli SD nem garantálja a megfelelő mélységi hatást erősebb vadon. Nem is erre készítették, hanem arra, hogy a közepes súlyú vadfajoknál a szükséges becsapódási energiát akár 300-400 m lőtávolságon (pl. hegyi vadászat) is biztosítsa. Nehezebb európai vadra (300 kg-ig) legalább 10,7 g-os, míg a legnehezebb észak-európai és észak-amerikai vadfajokra minimálisan 11,7 grammos, megfelelő szerkezetű lövedék szükséges ugyanebben a kaliberben. Még nehezebb, megbízható hatásmechanizmusú lövedékkel (13 és 14,3 g) a .300-as kaliber, ha nem is optimális választás, de megfelelő körülmények között használható nem vastagbőrű, veszélyes nagyvadak (barnamedve, oroszán) elejtésére.

A megfelelő SD természetesen csak egyik feltétele a jó mélységi hatásnak. A vadtestben a lövedéknek megbízhatóan fel kell gombásodnia, hogy lágylövésnél is elvégezze a feladatát, de csontlövésnél se essen szét, hogy a nagy maradványtömegnek köszönhetően elérhesse a vitális részeket. Ezek voltaképpen egymásnak ellentmondó követelmények,

3. ábra

Sako Super
Hammerhead

4. ábra

Swift Scirocco

amelyeknek maradéktalanul nem minden lövedék-fajta felel meg.

A nagy becsapódási sebesség például igen erős szerkezeti felépítést követel, hogy az expanzió egyenletes legyen, de ugyanez a lövedék nem fog jó eredményt adni egy jóval lassúbb standard töltényben, mert a becsapódási sebesség nem lesz elég a minimális felgombásodáshoz sem.

Általában az is elmondható, hogy a hegyesebb lövedékek csak viszonylag szűk sebességtartományban expandálnak megfelelően, míg a lekerekítettebb orrú részköpenyesek ilyen szempontból megbízhatóbbak. Emiatt értelmetlen dolog rövidebb lőtávolságra, pláne fedett, bokros terepen a hegyes, aerodinamikus lövedékek használata, amelyek ráadásul – a túlságosan hátul levő súlypont miatt – könnyebben el is térülnek a belógó ágakon, ill. elveszítik a stabilitásukat. Az ilyen lövedékeket nyílt terepre, viszonylag nagy lőtávolságra konstruálták, hogy a jó sebességtartás révén megfelelő energiával csapódjanak a távoli célba.

A szakadatlan törekvésnek köszönhetően, hogy széles sebességtartományban is megbízhatóan expandáló, de nagy sebességnél sem széteső, nagy ma-

radványtömeget biztosító lövedékeket állítsanak elő, az utóbbi néhány évtizedben jelentős fejlődésnek lehettünk tanúi. A speciális, osztott kamrás (Nosler, Swift A-frame, Blaser CDP) és a homogén expanzív (Hirtenberger ABC, Barnes-X, Reichenberg-HDB) lövedékek vagy ezek kombinációi (Winchester Fail-Safe, Speer Bear Claw stb.) mellett a hagyományos felépítésű, alacsonyabb árfekvésű lövedékek is sokkal hatásosabbak, megbízhatóbbak lettek. Ez főként a mag és köpeny kötési technológiájának (*bonded core*) köszönhető, amelynek eredményeként a becsapódáskor szétnyíló köpenyről az ólommag nem válik le, így a maradványtömeg nagyobb, a mélységi hatás jobb lesz. Ez utóbbi lövedékcsoportból kisebb és közepes lőtávolságra kitűnő választás a Norma Oryx vagy a Sako Hammerhead, míg hosszabb lövésekhez a Brenneke TOG, a Sako Super Hammerhead (3. ábra), vagy extrém lőtávolságokhoz a rendkívül aerodinamikus Swift Scirocco (4. ábra).

A szerző *Vadászati ballisztika c. könyve CD változata hozzáférhető, érdeklődni a 20/428-6850-es telefonszámon lehet.*

Vadászmozaik

Igazi országimázs

Az elmúlt évek kísérletezései után végre van jól működő Safari Club International tagozat Magyarországon. A jó évvel ezelőtt alakult szervezet, az SCI Közép-Magyarországi Tagozat vezetője *Hídvégi Béla*, aki minden bizonnyal minden idők legtöbb külföldi vadat zsákmányoló magyar vadász. Zsákmányjegyzéke a többszöröse a tűnt idők hajdani világjáróinak.

A tagság a klubélet egyéb kellemes elfoglaltságai mellett aktív országpromóciós tevékenységet is folytat. Ennek köszönhetően a januári SAFARI TIMES-ban – amely valószínűleg a világ egyik legnagyobb példányszámban megjelenő vadászlapja – két terjedelmes cikk is foglalkozik hazánkkal. Az újságíró szerint Magyarország az egyik legkedveltebb célországa a vadászturistáknak. (Bár tényleg így lenne!) Ez felkeltetheti a figyelmet a tehetős észak-amerikai vadászok körében a magyarországi vadászati lehetőségek iránt, amelyekről – szervezett reklámok híján – legfeljebb önszorgalomból értesülhetnek. Ez pedig ráfér a magyar vadásztatókra, a tavalyi statisztikák ismeretében.

Hornady Lőszerújdonlás

Az észak-amerikai Hornady lőszergyár elsősorban távoli lövésekre alkalmas lőszerújdonlással rukkolt ki LEVERevolution néven, mely névből a *lever* szó az arrafelé még mindig nagyon elterjedt csótáras puskákhoz való alkalmasságra, a *revolution* szó pedig szerényen a termék forradalmi újszerűségére utal.

A távoli lövésekre szánt lövedékeket általában tühegyes csúccsal állítják elő, a ballisztikai mutatók javítása érdekében. A gyakori ki- és betárazásoknál azonban a lövedék hegye könnyen sérül, deformálódik. A szabályos alakját vesztett lövedék pedig – főleg hosszú lövéseknel – a pontosság rovására megy. Ha a csúcsot kemény burkolattal látják el, úgy az a csótáras fegyverekben balesetveszélyes lehet, továbbá nem előnyös a mag becsapódás után kívánatos deformációja szempontjából sem.

Ezért a Hornady puha, rugalmas műanyag betétet alkalmaz, mely a kisebb deformáló erőhatások után visszanyeri eredeti alakját, míg becsapódáskor javítja az ölöerőt. Mindezt feljavított lőpor és mag alkalmazásával toldották meg. Elsősorban hagyományos észak-amerikai kaliberekben készül, amivel az alsókulcsos-csótáras fegyverek alkalmasabbá válhatnak távolabbi lövésekre, tulajdonosaik nagy örömeire. Alföldi bakozáshoz vagy zergevadászatra azonban valószínűleg továbbra is az eddigi „razant” kaliberek maradnak a legmegfelelőbbek.

Olvasóink figyelmébe

Manapság igen ritka, ha a vadász és fegyverszakértő személyében ugyanazt az embert tisztelhetjük. A könyv írója mindkét kritériumnak megfelel, annak okán is, hogy eredeti mesterségét tekintve fegyverműves, eddig megjelent tizennégy könyve pedig fényes bizonyítéka annak, hogy nemcsak a fegyverek, de a vadászat világában is otthonosan mozog. *Vadászpuskák között* című, most megjelent könyvében változatos témákat érint, bemutatja, összehasonlítja a különböző fegyverrendszereket, felhasználási területük, praktikusságuk szerint. Eközben rengeteg megszívlelendő gyakorlati tanácsot ad nem csupán a fegyver kiválasztásához, a fegyverkezeléshez, hanem magához a vadászathoz is, szavaiból mindig kitetszik a vérbeli vadászember etikus látásmódja.

(D. J.)

Vadász mozaik

Postabontás

Sokkhatásról, az orvos szemével

Mítosz vagy valóság? (Magasles 2006/1.) című cikkük szerzője, Kovács László lényegében két fontos célballisztikai kérdésről fejt ki véleményét kitűnő írásában: az ún. hidraulikus sokkhatásról és a kétoldali sokkhatásról – „szemben a köztudattal”. Engedtessek meg, hogy a cikk hatására „ébredt” gondolataimat elmondhassam.

Egyetértek azzal, hogy a vad nem zselatintomb, nem vizeskanna, de még nem is fatuskó. A golyós vadászlövedékek hatásának vizsgálatakor ilyen modellkísérletekről olvashattunk. Az összehasonlításokból véleményem szerint nem mindig voltak le helyes következtetéseket – ez az élő szervezet mechanikus modellezéséből is adódott.

Kezdem talán a sokk értelmezésével és meghatározásával. Az angol *shock* szó rázkódást, lökést, megrázkódtatást, megdöbbenést jelent elsősorban. Az ember és a melegvérű gerinces állatok, a vad esetében is a sokkon egy meglehetősen bonyolult kórélettani folyamatot értünk, melynek minden részletével még ma sem vagyunk tisztában. Lényege az élő szövetek súlyos átáramlási – vér- és oxigénellátási – zavara: katasztrófa-hoz vezető perifériás keringési elégtelenség, amely beavatkozás nélkül rövidebb-hosszabb idő után megfordíthatatlanná (irreverzibilissé) válik.

„Felix qui potuit rerum cognoscere causas” – írta valaha Vergilius. Vagyis: szerencsés, aki a dolgok okait felismerni képes. Némi „szerencse” segítségével megkísérlem összeszedni azon okokat, amelyek a vadászfegyver lövedékével eltalált vad esetében sokkhoz vezetnek:

- vér-, vérplazma-, só- (elektrolyt), folyadékvesztés következtében kialakuló testfolyadék-csökkenés, hypovolaemia;
- idegrendszeri működészavarok, reflexes hatások;
- érszabályozási zavarok.

(A többi sokkhoz vezető kórok ez esetben nem játszik szerepet.)

A felsoroltak egy része nem egy pillanat alatt jön létre, hanem időben zajló folyamat (pl. az elvérzés vagy a bélsérülés következtében kialakuló hashártyagyulladás okozta hypovolaemia).

A központi idegrendszert (agyvelő + gerincvelő) ért trauma vagy azonnali halált, vagy az alsóbb gerincvelői szakasz sérülése „csak” attól lefele terjedő bénulást okoz.

Az idegrendszer irányításától a (lövedék hatására) megfosztott területen hirtelen értágulat jön létre, a keringés szabályozásának megszűnése miatt – ez a neurogén sokk.

DR. ZOLTÁN ATTILA *Vadászfegyver és löismeret* c. könyvében részletesen ismerteti a vadászlövedékek hatásmechanizmusát és az ezeket vizsgáló kísérleteket. Tárgyalja a becsapódási sebesség jelentőségét, a „reflexszerűen létrejövő és egymással összefonódó kórélettani folyamatokat”, használja a „páros sokkhatás” kifejezést. Ez utóbbi azt jelenti, hogy „a test másik feléhez tartozó reflexpályák útján a gerincvelő és az agy központjai mindkét térfélre kiterjedően megbénulnak”. Hivatkozik F. Avcin professzorra, amerikai és német bal-

lisztikusokra. Azt is leírja, hogy „a páros sokkreflex követelményeinek megvalósítása igen nehéz”. Ez utóbbi állítással egyetértek, az előbbivel – bár minden tiszteletem a híres ballisztikusoké – nem teljesen. A „gerincvelő és az agy központjainak” kétoldali megbénulása részben anatómiai, részben élettani megfontolások alapján számomra nem elég pontos meghatározás. (Melyek ezek a központok? Hogyan károsodnak a lövedéktől? stb.) De ez a vita már egy másik történet lenne.

Az sem egyértelmű, hogy pontosan mi szükséges a kétoldali sokkhatáshoz a lövedéknek a vadtestben megtett útja függvényében. Hol és milyen részeket (központokat) kell a lövedéknek a becsapódással ellentétes oldalon roncsolnia, kell-e, hogy a túloldali bőrt is átlukassza? (Ez utóbbi a kétoldali vérzés miatt a sebzett vad nyomkövetése szempontjából hasznos.) Mikor jön létre olyan „kétoldali sokk”, amely a vadnak a találat helyén történő azonnali kimúlását okozza? Vagy legalábbis teljes, irreverzibilis bénulását? (Gondoljunk a gerinctüskelövés okozta bénulásból magához térő vadra is.)

Úgy gondolom, hogy ha hiszünk is a szintén kissé „misztikus” kétoldali sokkhatásban, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt, hogy a lövedék a vad testében hogyan halad, milyen szerveket érint, roncsol, miként adja le energiáját („felgombásodás”, szilánkhathatások stb.). Ez fontosabbnak tűnik, mint az, hogy kilyukasztja-e a túloldali bőrt, vagy pl. a bőr alatt

megreked-e a maradványtest – miközben, ki tudja, milyen kétoldali központokból kiinduló sokkreflexet vált ki. A sokkreflex kialakulása a becsapódási oldalon miért nem eleendő az azonnali bénuláshoz? Hogyan tud a vad menekülni, ha „csak” egyik oldali „idegei” bénulnak? Gondolni kellene a gerincvelői idegek és a keringést (is) szabályzó vegetatív idegrendszer reflexeire! Szerintem van még néhány megválaszolatlan kérdés.

Térjünk rá a másik sokkhatásra, az ún. hidraulikus sokkra, melyet valóban sokan összemossnak az előbb tárgyalt formával. Itt is határértékként szerepel az irodalomban a 800 m/s feletti becsapódási sebesség.

Ha figyelembe vesszük, hogy a leggyakrabban használt és bevált alapkaliberű lövedékek becsapódási sebessége 100-150 méter távolságban már messze 800 m/s alatt van (főleg a nagyobb kalibereknél, 8,8–9,5 mm), és mégis elég gyakran esik „tűzben” a vad a központi idegrendszert ért találat nélkül, akkor itt is kétségek merülnek fel. „Dubium sapientiae initium” – a kételkedés a bölcsesség kezdete. (Lehet, hogy Descartes-nak igaza van?)

De anélkül, hogy bölcsnek tartanánk magunkat, gondoljuk végig, mi történhet még a lövedék becsapódásakor a vad testében.

Az valószínűsíthető, hogy a vér-edényrendszerre ható hirtelen nyomásemelkedés az erekből mint zárt folyadékrendszerben tovaterjedhet, és a lövés helyétől távolabb is okozhat pl. érrepedést, vérzést. Az is igaz lehet, hogy bizonyos becsapódási sebesség alatt nem indul el gyors lökeshullám. Lassú elindulhat? 800 m/s kell, de 790 m/s nem elég? Ezeknek a kérdéseknek a részletes, pontos magyarázatára a K. L. barátom által is idézett *Bogár György* mérnök úr tudására lenne szükség. („Bizonyos becsapódási sebesség alatt nem indul el gyors becsapódási lökeshullám. Akkor sem, ha a vadtest folya-

dékkal kevésbé telített részén van a találat.”). Viszont: a vénák fala szakadékonyabb, és a belőlük kiinduló lökeshullám okozhat távolabb is vénafalrepedést. (Nyomás és keresztmetszet összefüggései egy áramló folyadékrendszerben!)

Tudjuk azt is, hogy a nagy vénák nyomása kismértékben a légzéssel és a szív működésével is változik (vénapulzus). Magam (de bizonyára mások is tapasztaltak hasonlót) zsigerelem özet, melyet kb. 150 méterről .30-06-os, 11,7 g-os lövedék lapockatáji találatával hozott terítékre. Helyben maradt, de még a vesetájón is keletkezett vérömleny a hasüregeben, nem közvetlen szilánkhathatás következtében.

Talán csak itt próbálok Kovács László barátommal vitatkozni. A vad elejét ért lövés, ha nem is a hátsó combban, de a vesekörnyék hashártyája mögötti területen (retroperitoneum) bizony okkal okozhat bevérzést. Ez azonban nem gyakori, nem törvényszerű, nem kell hozzá feltétlenül 800 m/s becsapódási sebesség, és „korántsem érvényesül minden esetben”. Mert „sokkot bármilyen, akár lassú lövedék is okozhat”, nem kell hozzá kilövés sem.

A lövedék okozta sokkhatás tehát többféle módon jöhet létre, és nemcsak az a sokk, ami a vad azonnali kimúlásához vezet. Vérzéses sokk és következményesen a központi idegrendszer oxigénhiánya okozza a vad halálát szív-, tüdő-, nagyértalát esetén akkor is, ha az állat az ismert „halálvágtá” után esik össze, esetleg 150 méterre a találat helyétől. A „tűzben” összeesést és kimúlást a központi idegrendszer vagy pedig a vegetatív idegrendszer heveny károsódása idézi elő; az utóbbi lehet neurogén sokk. De nem keverendő össze a hidraulikus sokkkal, mely véleményem szerint is ritkán fordul elő. Kialakulását pedig a vadtest aktuális állapota és a lövedék sokféle hatása befolyásolja.

Nagyon szívesen megismerném vadásztársaim véleményét a fent elmondottakról.

Dr. Berta László
Zalaegerszeg

(a szerző felvétele)

Tata pick-up 4x4

Indiából érkezett

Kasza László

A Tata konszern India egyik legjelentősebb óriásvállalata, az óragyártástól kezdve az autógyártásig számos területen képviselteti magát. A járműgyártás a Tata Motors ágcsoport feladata, és ezen a területen is széles a paletta, mivel mozdonyoktól kezdve a teherautókon és buszokon át a személyautókig mindent felölel. Nem akármilyen háttér áll tehát az indiai autógyár mögött, így nem kell félni a gyenge alapoktól, annak ellenére, hogy mindössze 10 éve nyitottak a pick-upok gyártása felé. Természetesen egy 10 éve működő indiai autógyár termékeitől senki nem vár és nem is várhat csodát, azonban ha realistikus az elvárásaink, kellemes csalódás érhet minket a Taták között barangolva.

A hazai modellválaszték a Tata Crew-Cab 2.0 TD két típusa. A Crew, illetve Single Cab (CC és SC) a pick-upok között száll versenybe, és ütőkártyájuk az árak. Nem illik ezzel kezdeni egy autó bemutatását, azonban a magyar piac érzékeny – és a Tata ebben verhetetlen. Technikai színvonal tekintetében kissé elmarad a japán konkurensektől (Toyota Hiace, Nissan Navara, Mitsubishi Pajero pick-up stb.), azonban azok árának kb. feléért már hazavihetünk egy modellt. A magyar vadászok és erdészek körében joggal örvend és örvendhet nagy népszerűségnek praktikussága és terepjáró képessége révén.

Praktikus és teherbíró

Az árról már beszéltünk, a praktikusságához, használhatóságához – pick-up lévén – nem férhet kétség. A Tata kínálatában szerepel dupla és szimpla kabinos felépítmény is, így mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbbet. A Tata CC és SC motorkínálata idehaza meglehetősen szegényes, mivel csak 2 l-es 90 LE-s turbódízel motorral kapható, melynek maximális forgatónyomatéka 204 Nm. Azonban ez a motor annyira ideális a Tata pick-upokhoz, hogy valószínű, nagyobb motorválaszték esetén is ez lenne a legnépszerűbb erőforrás. Természetesen nem várhatunk tőle sportautós menetteljesítményeket, mint ahogy egyetlen más pick-uptól sem.

A beépített erőforrásnak közel két tonnát (1850 kg) kell mozgatni, ennek ellenére meglepően jól viszi előre a nehéz kasznit. A motor alaphelyzetben csak a hátsó kerekeket hajtja, az első kerekek hajtása elektromosan, akár menetközben is kapcsolható. Az ötfokozatú mechanikus váltóhoz felelő kapcsolódik, így adott esetben bőven jut nyomaték a hajtott kerekekhez. Az akár 80%-osan is zárható hátsó automata differenciálmű 76%-os kapaszkodó képességhez segíti a Tatát. Mindezek alapján látható, hogy a terepjáró meglepően jó hajtásláncot kapott, így nyugodtan ne kívághatunk keményebb terepnek is. Az autó masszív alapokra építkezik, mivel a létra alváz és

a hozzá kapcsolódó merev hátsó tengely nem éppen érzékeny szerkezet. Előre természetesen független felfüggesztések kerültek. Az igazi meglepetés akkor ér bennünket, amikor lekanyarodunk az aszfaltról. Terepen az autó jól irányítható és kezes, a karosszéria az alváz felépítésnek köszönhetően merev, csavarodási hajlamról nem igazán beszélhetünk. A rugózás és a csillapítás mértékét jól eltalálták. A rugóutak kellően hosszúak, a hasmagasság is tűrhető, azonban a nagyobb buckákat jobb elkerülni, mert felfeküdhethet az alja. Aszfalton a felépítésből adódóan más a helyzet, a merev hátsó tengely a laprugókkal nem teremti meg a „varázsszőnyeg illúziót”.

A Tata pick-upok teherbírása 1100 kg, így a legjobbak között van kategóriájában. A plató tisztításával nem kell sokat problé-

mázní, slaggal egyszerűen megoldható. A karosszéria tetszetőssége szubjektív dolog, abban azonban szerintem mindenki egyetért, hogy elbírna még némi csinosítást. A beltér is megoszthatja a véleményeket, az azonban biztos, hogy a funkcionalitás és a praktikum vezérelte a tervezőket a megalkotásánál. Inkorrekt dolog lenne puha mű-

TATA AUTÓCENTRUM
TATA MÁRKAKÉPVISELETEK

Budapest, Károlyi S. u. 154/a. 06(20)313-4028
Debrecen, Kassai út 96. 06(30)907-0832
Érd, Ágota u. 16. 06(70)521-4210
Kecskemét, Máriahegy 173. 06(30)345-5807
Sopron, Interspar sarok 06(20)260-5242
Üllő, Bimbó u. 20. 06(30)349-2060

WWW.TATAAUTO.HU

Budapest-Bamako rally 2005-2006.
Meglettünk közel 17.000 km-t egy biztosítékcserével!!!
M E G J Á R T U
KAFRIKÁT!!!

 <p>Tata Safari TDI 4x4 EX2, ABS, klíma, CD-s hifi, 2x légkond., kőd-fényező, immobilizer, kp-i zárt ajtók, szervokormány, kapcsolható ösztenekegység, telesz, oil-filt. 7 személyes, 3 év garancia. Ár: 6.990.000 Ft. M13471922</p>	 <p>Meyer hótoló 3 db hidraulika, távirányítás, támpaszett, amerikai gyártmányú villámgyors le- és fel-szerelés. Ár: 999.000 Ft + áfa. M13471923</p>	
 <p>Tata Crew Cab 4x4 2.0 TD 90 LE, Euro II, 5 szem, szervokormány, kp-i zárt kapcsolható ösztenekegység, telesz, oil-filt. 3 év garancia. Ár: 2.790.000 Ft + áfa és 2.290.000 Ft + áfa. M13471924</p>	 <p>Tata Single Cab 4x4 2.0 TD 90 LE, Euro II, 2 szem, szervokormány, kp-i zárt kapcsolható ösztenekegység, telesz, oil-filt. 3 év garancia. Ár: 2.290.000 Ft + áfa és 2.890.000 Ft + áfa. M13471925</p>	 <p>Meyer 60-66 homokszóró, kőszóró vesztéhető. Ár: 999.000 Ft + áfa. M13471926</p>

ÁLLAMI TÁMOGATÁS: MÉHÉSZ KEDVEZMÉNY 2000 euró!!!

anyagokat és hézagmentes japán szintű összeszerelést várni, persze ebben a kategóriában nem is ez az elvárás. Megjegyzem, hogy azoknak a vásárlóknak, akiknek a minőség és a teljesítmény egyaránt fontos, érdemes a Tata Safari típusát alaposabban szemügyre venniük.

Summázva

Összességében a Tata szimpla és dupla kabinos pick-up modelljei a vadászok és erdészek körében nagy népszerűsége tehetnek szert, jó terepjáró képességük, terhelhetőségük, praktikusságuk (pakolhatóság), de mindenekelőtt áruk miatt. Gondoljunk csak bele, milyen körülmények között használják a vadászok nap mint nap a terepjáróikat: mély kátyúk, kijárt traktornyomok, melyek télvíz idején megtelnek hólével, jéggel, az útra belógó bokrok és fák, amelyek végigkarcolják az autó oldalát. Ilyen körülmények közepében és nyugodtabban visz mindenki egy Tatát, mint egy tizen- esetleg huszonmillió gépcsodát.

Motor	2 l-es TD (négyhengeres)
Teljesítmény (kW) / LE / fordulat	(66) / 90 / 4300
Max. forgatónyomaték (Nm) / fordulat	204 / 2500
Hossz x szélesség x magasság (mm)	4910x1810x1675
Saját tömeg (kg)	1850
Terhelhetőség (kg)	1100
Platóméret (hossz x szél x mag) (mm)	1560x1410x460 (SC: 1880x1410x460)
Sebességváltó	Ötfokozatú mechanikus
Kapaszkodó képesség	76%
Árak (HUF)	
• Tata Crew Cab 4x4	3 290 000 + áfa
• Tata Crew Cab 4x4 + AC	3 490 000 + áfa
• Tata Single Cab 4x4	2 890 000 + áfa

A cseh Meopta termékeinek mindig jó híre volt, az elmúlt években pedig látványos termékfejlesztéseket produkáltak, és új gyártmányaiknak nemcsak a teljesítménye nőtt látványosan, hanem az ára is.

Céltávcsőorozatok új csúcsmo­dellje a **3–12x56-os Meostar R1**. Külsejében kísértetiesen emlékeztet a Zeiss hasonló modelljére. Alumíniumházban kerültek elhelyezésre a lencsék, súlya 665 g. Hossza 36,3 cm, ami jónak mondható. A célkereszt állítása­kor az állítócsavarok finoman járnak, egy klikk 100 méteren 0,7 cm-t módosít a találati ponton. Hogy miért nem a szokásos 1 cm-t, azt szerintem a pre­rovi gyárban sem tudják megindokolni... A kép­élessége kifejezetten jó. Színhűségben még elmarad a prémiummárkák mögött, de ez nem olyan fontos szempont, elvégre sötétben nemcsak minden tehén, de minden vaddisznó is fekete. A világitó pont kap­csolója a távcső bal oldalán található, mint gyakor­latilag minden igényes modellnél. A fényerő meg­felelően állítható.

Ára világitó pontos kivitelben mintegy 1000 euró. Ez az ár majd 25%-kal magasabb a korábbi Meopta csúcsmo­dellnél (3–12x56 Artemis 3100), pár éve még a drága optikák ár­kategóriája volt.

De manapság a Zeiss, Swarovski és más prémiummárkák már ennek a duplájába kerülnek. Úgy­hogy az ár/érték arány alapján az élvezőnybe várhatjuk az új cseh optikát.

Új keresőtávcső-sorozatukból a **8x56-os Meostar B1** modell a leguniverzálisabb. (További típusok: 7x50, 10x50, 7x42, 8x42.) Külsejében ez is kísértetiesen idézi a prémiummárkák hasonló típusait. Alumíniumház­zal készül, természetesen gumi­borítással. Súlya 1120 gramm, így elég könnyű a cipeléshez, de nem túlságosan, így stabilan szemhez tartható. Az élesség a köz­ponti csavarral könnyen állítható. A két szem közötti dioptrialtérés korrigálása kicsit nehezebb, de kezelhető. A képéles­ség jó, a színhűség szintén, a céltávcsőnél érez­hetően jobb. Szűrületi értéke megfelelő. Műszaki ismérvei általában jók, de nem érik el a prémium-

Távcsőújdonságok a Meoptától

Az élet minden területén tapasztalható elképesztő gyorsaságú technológiai fejlődés a vadászoptikákat is utolérte. Az árak is hasonló lendülettel törnek a magasba. Középszínvonalú­nak elkönyvelt márkák modelljeinek teljesít­ménye olykor eléri, felülmúlja a prémiummárkák néhány évvel ezelőtti csúcsmo­delljeit. Ráadá­sul a márkák rangsora is folyamatosan változik, egyes gyártók felfelé törnek a ranglistán, mások visszacsúsznak, ismét mások új név és logó alatt árulják korábbi termékeiket. Az eddiginél is ala­posabban érdemes megfontolnunk, mielőtt egy új segédeszközt vásárolunk. Biztos recept persze nincs. Vannak, akik a legrangosabb gyártók legigényesebb, legdrágább termékeire esküsz­nek. Mások szerint a prémiumtermékek árában túl sokat fizetünk a márkanévért és túl keveset a teljesítményért. Egy biztos: tájékozódni, infor­málódni érdemes és szükséges.

márkák mutatóit. A Zeissnél, Swarovskinál már megszokott, nagyí­taskétszerező, -háromszorozó adapter nem kapható hozzá. Ára mintegy 900 euró, tehát a legelis­mertebb márkák hasonló modelljei­nek mintegy fele. Így az ár/érték arány ennél is hasonlóan jó, mint a céltávcsőnél.

H. T. I.

A régi mondások közül kettőt is sikerült megcáfolnunk az idei szezon legérdekesebb vadásznapiján. Az egyik az, hogy minden jó, ha jó a vége, a másik pedig az az alaptörvény, hogy ha rosszul kezdődik valami, az jól végződik.

Egy nehéz vadásznapi krónikája

Kammermann Péter

Nekünk csak napközben villant fel egy kis reménység, de az is csak rövid időre. Társas nagyvadászatra tartottunk a Dunántúlra, december hónapban. Mindig időben érkező vadásztársamat vártam a reggeli ködbe burkoló városban. Hannoveri vérebe met kiengedtem az autóból, hogy „kiolvassa a reggeli újságot,” azaz végigszaglássza a villanyoszlopok és házfalak tövét, leinformálja a környék kankutyáinak hátrahagyott jelzéseit, elvégezze a dolgát. A harmadik háznál egy öreg bácsi utcára engedte fekete kiskutyáját reggeli sétájára. A kiskutya megjelenésekor én a kocsiba viszaraktam az enyémet. A bácsi végeztén a ház előtti söprögetéssel, hívni kezdte az ebet, amely a füle botját sem mozdítva az ellenkező irányba nyargalászott. Az utca két oldalát érintve szaladgált. Már körülbelül húsz perce tartott a könyörgés az öregúr részéről, amikor is barátom bekanyarodott az utca végén, és pörgős tempóban billegett a macskakövön az irányomba. Ekkor a kiskutya is, megunva a hiábavaló szolongatást, a gazdájához vette az irányt. Nem volt nehéz átlátni a szituációt, de a kutya pont akkor érkezett az út közepébe, amikor a Suzuki Samurai. Egy koppanás az első hídon, egy csöndes nyikkanás, és egy élettelen fekete szőrgombóc az út közepén. Janó észre sem vette a történetet. Mikor megállt előttünk, akkor tudatosítottam vele az elütés tényét.

Ő visszament a bácsihoz, és rendezni akarta a dolgot emberségesen, mire a bácsi azt mondta, hogy nem a kutyát sajnálja, hanem a hatezer forintos oltási és egyéb költségeket. Erre rögtön felajánlotta, hogy ezt kifizeti, és hoz neki egy másik kutyát, na egyik megoldásról sem szeretett volna hallani az öregúr, így ennyiben maradtak. Átpakoltunk az autóba, és a közel negyvenperces késést megpróbáltuk behozni. Útközben megtárgyaltuk a késés pontos okát is.

Nyest a farakás alatt

János barátunk disznós kutyái az éjszaka folyamán a farakás alatt nyestre akadtak, és a karcsú ragadozót egész éjjel próbálták kiszedni. Az indulás alkalmával megjelenő gazdájuk kereső szolongatásait biztatásnak vették, és újult erővel ástak a több köbméteres rakat alatt. Fél órába tellett a megfáradt harcosokat a kocsiba kényszeríteni, ebből jött össze a késés már induláskor. Szerencsére a vendégek is késtek, így az odaérkezésünkkel nem volt gond. Az első hajtásban minden ment a megszokott kerékvágásban, csak a hajtókutyák közül tűnt el rögtön négy is egy nagyobb konda disznó után. Ebből az egyik a mi tacsókópónk volt, amelynek ez volt az első hajtása. Jól folytatódik a nap! Délig lement a hajtásokból kettő. Ezekben összesen három sebzés volt, amelyeket az állva elfogyasztott ebéd után nekiálltam keresni. Az első munka egy sebzett disznó volt. A rálövés helyétől a kísérő vadász

mintegy háromszáz méterig követte a bőséges vért, majd egy keresztnyiladékon lejelölte, és a továbbiakat rám bízta. Más jármű híján a hajtókat szállító Zetor felségnevű traktorral indultunk neki.

A jelöléstől mintegy száz méterre megálltunk, és nekikezdünk az utánkeresésnek. A véreb épphogy megindult a nyomon, de már ki is szúrta a szederindák takarásában fekvő disznót. A koca megpróbált menekülni, de az első lábait tudván csak használni, körülbelül hatvan méterre lehetett csupán. A vezetőkről lecsatolt a kutyát hajszára engedtem, pillanatokon belül utol is érte, megállította. A védekezni még képes vadat forgatta, ugatta a véreb.

Koca az indák alatt

A sűrű szederindában mintegy húsz méterre sikerült belopnom a kutyával foglalkozó kocát, így viszonylag jó pozícióból sikerült lövést tennem. Nem részletezem, kilőttem a tárat, és a koca egyre élénkebb lett. Gyors zseb-végigtapogatás, lőszerkeresés. Seholy semmi. Késsel való leszúrásához túl nagy testű és élénk is, így maradt a hátraarc, és vissza a traktoron maradt hátizsákhoz, ahol a szendvicsek és termosz mellett békésen lapult a lőszer. Újratöltés, hadba indulás. A kutya egyre értetlenebbül ugat, ilyenkor már pontot szoktunk tenni az i-re. Visszacserkelek, első lövésem halálos. Mivel más szállító jármű nincs a közelben, ezért hárman próbáljuk meg feltornáznunk a közel nyolcvan kilós östestet a mellmagasságig érő platóra, amit még meg kell toldani egy karnyújtással, mivel a pótkocsi oldala nem nyitható le, a hajtók balesetmentes szállítása miatt. Aki már látott ilyen kínlódat, az el tudja képzelni, hogy utána miképpen néztünk ki. A következő sebzés helyéhez csattogtunk az orosz traktoripar e remekbe szabott gázolajzabálójával. A megközelítése nem volt egyszerű, mert a flankra rakott puskával szemben mentünk vagy ötszáz métert, de közös szerencsénkre nem váltott át vad a nyiladékon, próbára téve a vendégvadász önfegyelmét. A keresés kiindulópontján nem találtunk semmi lövelet, így rábíztuk magunkat a kutyára. Jó háromszáz méter után, pár csepp vér jelezte, hogy jó nyomon járunk. Egy mélyebb fekvésű lapon jól

látható volt a rudli nyoma, köztük a sebzett is. A vér is kezdett szaporodni, egyre jobban kontrollálható volt a munka. Szépen haladtunk, már körülbelül két kilométert hagytunk magunk mögött. A tájékozódás miatt megálltunk egy nyiladékon, pihentetve a kutyát és gazdáját is. Ekkor tőlünk száz méterre átváltott az úton egy három lábbon bicegő nagy testű disznó. A kutyát hátrahagyva kísérőmmel elmentünk megnézni az átváltás helyét, hátha találunk lövést utaló jelet. A széles nyiladékon könnyen megtaláltuk a friss lábnyomot, de ötven métert követve sem találtunk egyértelmű sebzésre utaló jelet. Visszatérve csak a nyaklót és a vezetőket találtuk az elfektetés helyszínén, odaérkezésünkkel közel egy időben már fel is hangzott a jellegzetes állóra csaholás, amely minden vadászszívet megdobogtat. A nyiladékon végignévezve több tarvad is óvatosan visszafelé jött az ugatás irányából. Ők, az egészségesek, időben megpróbálták lelépni, míg kutyám egy helyben fogta a beteg ünőt. A folyamatos ugatás irányába tartva mintegy ötszáz méter után megláttuk a kutya állította szarvast, de ő is észrevett minket, és megindult, a hannoveri utána. Megint kétszáz méter bujkálás, majd a háttal álló ünő fejét megcéloztam. A lövést útjára engedvén a következő pillanatban élettelenül összecsuklott.

Tarvad a túloldalon

Olyan helyen esett össze, hogy a traktorra felrakáskor egy métert sem kellett mozdítani, mert az út túlsó felén lehelte ki lelkét. Kolbászgyártás szempontjából teljesen ideális alany lehetett volna, mivel a jobb első lába csánk alatt volt ellőve, valamint a kegyelemlövés a fejben. Ezek nyúzaskor amúgy is eldobódnak. Lassan

ránk sötétedett. Időt nyervén gyalog indultunk a teríték helyre. Az utolsó ötszáz méternél érték minket utol az UAZ-ok. A vadas traktor egy félóra múlva érkezett csak meg a tizenvalahány darab nagyvad dal a platóján. A teríték rendezésekor derült csak ki, hogy két disznó nem stimmel a végelszámolásnál. A vadászatvezető kifaggatta a szárnyvezetőket, akik nagy nehezen közösen kitalálták, hogy a terület leg-távolabbi pontján befejeződött hajtásnál maradt el a két renitens sertevad, egy lapos területen, ahol a traktorból betekintve nem lehetett észrevenni az útra kihúzott, lapuló süldőket. A traktoros kénytelen-kelletlen nekiindult, a padlógázzal is oda-vissza legalább egy-másfél órát jelentő útnak. Ezt a vendégek sem bírták „idegekkel”, a két „hiányzó” nélkül lett megadva a végtisztesség a terítéken. A traktor megjárta az utat, felterhelésre került az összes vad. Irány a hűtőház. A várakozó autókhoz érve Janó reménykedett abban, hogy tacsókópója visszajött, de sajnos nem találtuk ott. Elkeseredésében a kelle-ténél nagyobb lendülettel pattant be a mini terepjáróba, és a nadrágja „azon a helyen” gondosan ketté is repedt. Mérgében próbálta beindítani a Suzuki Samut, de az nem akart megindulni. Vontatás lett a vége, de akkor is megmakacsolta magát. A vontatást vállaló erdész kolléga Lada Nivája a manőver közben defektet kapott, így maradt a senki sehova variáció. Segítőkön bőven akadt, valaki felhívta a falu autószerelőjét, de az „delírium kredences” állapotában nem sokat tudott hozzátenni az amúgy is egyre reménytelenebb naphoz. Itt jött elő a telefonos segítség, az öreg szakit hívta Janó, aki a kihangosított telefonon keresztül végigzongorázta az összes lehetőséget, mire odajutottunk, hogy nincs a kocsi-ban benzin. Nos, nem ez lett a megoldás, hanem az, hogy a „gépállat” megszívta magát, és nem tudott köhögni az elindulás érdekében. Ekkor már este fél tíz körül járhatott az idő. Bőven volt lehetőségünk a haza úton végiggondolni, mennyi öröm és keserűség is fér bele egy rövid téli vadásznapha! A tacsókópó a harmadik napon került meg, a vadászaháznál.

(a szerző felvételei)

„...Alig van csúnyább és elterjedtebb kórság a vadászirigységnél” – írta egyik művében dr. Studinka László. Teljességgel egyetértek vele.

Vadászetika

„Vadászkórság”

Több mint harmincéves vadászmultam során számtalanszor volt alkalmam látni ilyen „betegségbe” esett nimródokat. Akadt köztük olyan, akit csak diszkréten evett annak sárga válfaja, jóval tehetősebb társának kiemelkedő eredményei láttán. Szemben „szívből” gratulált neki, a háta mögött pedig megpróbálta sárba rántani, befeketíteni közös ismerőseik előtt. Az illető, amikor megtudta ezt, csak jóízűen nevetett: „Inkább irigyeljenek, mintsem valaki sajnáljon!” Hallottam olyat is, hogy az egyik társaság területén egy szerencsés nimród halála sebzett egy óriási agyaru remetekant. A természetes sertevad utolsó erejével átmenekült a szomszédba. Ott pedig történetesen egy szerfölkött irigy, kapzsi vadásztárs talált rá a már kimúlt disznóra, és a legtelje-sebb nyugalommal, szétlőtte az állkapcsát, hogy elejtője ne juthasson hozzá a kiemelkedő tróféához.

Az apróvad vadászok körében is dívik a mohóság, a minél nagyobb saját terítékre való törekvés. S ha ez másként nem megy – vígan a szomszéd elé puszkáznak. Hej, de sok számomra ismeretlen és neves személyiségnél tapasztaltam ezt! Olyannál is, aki vadászati tankönyveket írt, más szépirodalmi alkotásokat ugyan-

ebben a témában. Jó példával kellett volna elől járniuk, de egyszerűen nem bírtak a vérükkel. Ha fácán kelt lőtávokban – mindegy ki előtt –, ügyesen, gyorsan rápuskáltak. Vagy a már lefelé hulló madárba lőttek bele, aztán „enyém, enyém!” kiáltással küldték a hajtót a meg nem érdemelt zsákmányért.

Vajon van-e egészséges, jóra ösztönző irigység? Véleményem szerint – nincs. Tiszta szívu irigy ember szerintem nem létezik. Ugyanis az már nem az, aki például, látva más vadász sikerét, szeretné utánacsinalni. Vagy megpillantva valaki vállán egy csodálatos vadászpuskát, vágyat érez egy hasonló beszerzésére. A megszerzés ösztöne, vágya nem egyenlő e csúnya tulajdonsággal. Bár némely ember sóvárgása odavezethet, azzá alakulhat. A valami után vágyódó ember nem feltétlenül önző, az irigy viszont kivétel nélkül mindig az.

A legromdább lelkű irigyek, akiket társaságban képtelen vagyok elviselni, az álszenteskedők „fajtájából” kerülnek ki. Ők azok, akik vígan és mohón gyűjtik a minél tetszetősebb trófeákat, elkívánva másokét, de saját bevallásuk szerint „csupán-csak a szép napkeltéért, a természet szépségéért” mennek ki a területre. Úgy beszélnek-publikálnak – mert ilyen író is van ám! –, mintha a vadászat valami teljesen finom, légies, kisasszonyos szórakozás lenne, és nem tapadna hozzá vér. Pedig hát a sikeres zsákmányolás mindig valamilyen vad elpusztulásával végződik. Cseppet sem becsülve

le a tervezgetés, készülődés elő-, és a birtokbavétel, majd az emlékezés utóörömeit.

A természet apró rezdüléseinek, változásainak megfigyeléséhez szükségtelen a puska.

Való igaz, hogy a vadászat javarészt „erdőzűgás”-ból áll, de „vadüzés” is van benne! Csak azzal együtt kerek az egész.

Ki lehet-e gyógyulni ebből a „betegségből”? Nem hiszem. Ez ugyanis krónikus jellembeli fogyatékos-ság. Az elképzelhető, hogy ha rajtakapnak valakit, kicsúfolják, megszégyenítik, akkor – jogos önvédelemből – jobban elrejtje ezt a felettebb csúnya tulajdonságát mások elől, de megválni tőle sosem fog. Legalábbis magam még nem talákoztam ilyen Saulusból Paulusszá lényegült erdőjáróval. A fiatal korosztály helyes nevelésével, a „vadászati gyermekszobával” azonban már kezdettől „immunissá” tehetőek zömmel a nimródpalánták. Igaz vadászok, irigység nélküliek leginkább csak ilyen növendékekből lehetnek.

Részben ezért is fontos, hogy ne csupán a szimpla vadászvizsga letétele sokszorozza a számunkat. Már jóval előbb megismerjék, magukba szívják a vadászskultúrát. Részben személyes példák alapján, másrészt pedig az illetén könyvek, folyóiratok segítségével.

– Kovács –

Az USA-ban pedig a 6 mm Remington és a .257 Roberts köszönheti a létét ezen „ősregi” töltény hüvelyének. Mind között talán az egyik legérdekesebb a **6,5x57-es** muníció, amelyet szintén erre alapoztak. Egy vadászati szakíró kedvenc kilenc milliméter feletti átmérőjű lövedékekkel szerelt erős töltényét „Nagy Lyukasztónak” becézte művében, a hozzá való puszkával együtt. Nos, ha azzal a lőszerrel vetem össze, akkor a 6,5-es csak „Kis Lyukasztó” lehet. Bár voltaképpen inkább a közepes alapkalierek alsó szintjén állók közé tartozik. Az igazán kicsik az 5,6 mm körüliek. Aránylag modern kinézetű, de felettebb régi eredetű. 1893–94-ben konstruálta, szabadalmaztatta *Peter Paul Mauser*. Tulajdonképpen nem is kifejezetten a nagyvad vadászok számára, hanem hadilőszer gyanánt próbálta értékesíteni Németországban, de nem járt sikerrel. Ez nem a muníció hibája volt, hanem a katonai vezetés fanyalgott tőle. Nem is vezették be egyik hadseregénél sem, amit a magam részéről roppant furcsállok, ugyanis a 19. század kilencvenes éveiben igen sok helyen hódítottak a 6,5 milliméteres lövedékű hadilőszer. Olaszországban elégedettek voltak a 6,5x52 Carcanoval – állítólag pontosan ilyen tölténnyel lötték le, persze sok évtizeddel később, Kennedy amerikai elnököt Dallasban –, a hollandok és a románok a 6,5x54R Mannlicherért rajongtak. (Ferenc Ferdinánd osztrák–magyar trónörökösnek is ez volt a kedvence, neki természetesen vadászati célokra. Több mint ezer (!) kapitális gimibikát s vagy ötezer dámot terített le ilyen lőszerrel.) Az akkori svéd–norvég unió pedig a 6,5x55-ért lelkesedett – méltán.

A hónap tölténye

A kis lyukasztó

Kovács László

Az 1888-ban bevezetett 8x57J német hadilőszer perem nélküli, hornyos végződésű hüvelyét gyakran vették igénybe más kaliberű töltények konstruálásához. Ily módon, többek között, módfelett sikeres „leszármazottjának” tekinthető a 8x57JS – amelyet ugyancsak katonai célzattal hoztak létre, picit nagyobb átmérőjű lövedék felhasználásával, erre utal jelölésében az S betű, valamint az 5,6x57, 6,5x57, 7x57, 9x57, 9,3x57, 10,75x57 is ugyanehhez a „rokonsághoz” tartozik.

Tehát Herr Mauser jól számított, amikor létrehozta a 6,5x57-et, de valahol, valakik elgáncsolták magas röptű terveit. Így hát ez a muníció megmaradt nekünk, nimródoknak, kizárólagos használatra. Zergére-özre nem is kell jobb, pontosabban erősebb, mert azokhoz a fajokhoz illik leginkább. Kezdetben mégsem örvendett valami fenemód nagy népszerűségnek, mert azt elvonta tőle a pontosan 1900-ban kifejlesztett 6,5x54 M. Sch., amelyet bátran kora „243 Winchesterének” nevezhetünk. Ugyanis akkor a hasonló lövedékátmérőjű töltények között magasan az volt a legkelendőbb. Ebben persze közrejátszott az is, hogy csodaszép, könnyű, kecses Mannlicher-Schönauer fegyverek készültek hozzá, melyekhez képest a Mauserok mindig kissé robusztusnak, darabosnak tűnnek. Pedig ballisztikailag – szerintem – a 6,5x57-es muníció jobban sikerült. Használták természetesen azt is, dicséreteket szintúgy bőven kapott. Ám mégiscsak akkor tudott előretörni a népszerűségi listán, amikor a huszadik század derekán a 6,5x54 M. Sch.-nek végleg befellegzett, a „kifutók” listájára került, nem készült puska hozzá, ezért aztán nem gyártották a lőszer sem tovább. Végre-valahára teljes fényében pompázhatott a 6,5-es Mauser származék.

Most elsősorban Németországban, Ausztriában, Belgiumban, Csehországban, Szlovákiában és Magyarországon kedvelik. Kisebb tömegű, kiválóan formatervezett lövedékekkel az özig, azt a fajt is beleszámítva, ideális muníció. Tíz gramm körüli „maggal” pedig megfelel – ha nem

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék (g)	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
6,5x54 M. Sch.	Pro Hunt	9,1 PSPCL	785	2858
6,5 Japan	Pro Hunt	9,1 PSPCL	710	2338
6,5x57	Pro Hunt	9,1 PSPCL	820	3427
6,5x55	Pro Hunt	9,1 PSPCL	850	3351
6,5x52 Carcano	Pro Hunt	9,1 PSPCL	780	2822
6,5x68	Pro Hunt	9,1 PSPCL	930	4011

is a létező legjobb választás – az erős testű európai csülkös vad elejtésére. Komoly hiányosságoknak érzem, hogy napjainkban nagyon kevés cég szereli aránylag nehéz lövedékekkel. Sajnos az RWS lőszergyár is leállt a 10 grammos H-Mantel márkanévű forgalmazásával, holott annak sok híve volt. Most inkább a 8 grammosok dívnak. Ilyen például a különben kiváló Blaser 8,2 g-os CDP jelzésű, amelynek kezdő sebessége 870 m/s, csőtorkolatnál mért energiája pedig: 3784 joule. A 6,5x57 töltény két nagy előnye: a kiváló ballisztikai görbe és az optimálisan hozzá készített fegyverek csekély visszalökése. A magam részéről a két kezemen meg tudom számolni, hány nagyvadat terítettem le ilyen lőszerrel, tehát nem túl sokat, azok is kizárólag özek voltak. Nem kellett utánkeresni

egyiknél sem. Viszont két híres magyar vadász pont ezzel remekel, illetve már csupán az egyik. Mert a hölgy, *dr. Z. Tomai Éva* sajnos már nincs közöttünk. Az ő 6,5x57-es Mauser puszkáját a neves puskaműves, Göresös Gyula készítette számára. S noha dr. Studinka László, az erősebb kaliberek kedvelője minduntalan veszekedett vele, gyengéllvén a „kis lyukasztót”, mégsem sikerült eltántoritania választásától. Egyszerűen azért nem, mert Éva asszony remekül bánt a fegyverével; kétszáz méteren belül nem volt olyan vad, amit ne tudott volna vele biztosan terítékre hozni. Ezek tudatában, úgy vélem, kár lett volna ha – minden tisztelem ellenére – dr. Studinkára hallgat. Mindenki olyan töltényt és fegyvert válasszon, természetesen ésszerű határok között, amelyiket a legbiztosabban kezel.

A másik híres 6,5x57-es párti magyar nagyvad vadász *Páll Endre*. Őt sem kell bemutatni a kedves olvasóknak, hiszen szak- és szépirodalmi könyvein immár nemzedékek cseperedtek fel. 1978-ban jutott egy ilyen lőszerrel működő kivehető dobtáras Steyr-Mannlicherhez. Soha nem érezte, hogy ennél nagyobb, erősebb kaliberre lenne szüksége, holott főleg szarvasokat, disznókat hozott és hoz terítékre vele. Meggondolt, nyugodt vadász, és nagyon egyenesen lő. Ez indokolja választása helyességét. De azért – ahogy írtam, jellemeztem már valahol a 6,5x57-et – ez bizony korántsem mindenki mindenes muníciója. Termetesebb sertevadra vagy bögő bikára erősebb töltény dukál, nagyobb lövedékátmérővel és tömeggel. A .30-06 Springfield, 8x57JS vagy afölötti kaliberek kielégítőbb teljesítményt, némi plusz ölőerőt, több sebért szolgáltatnak.

NOVÁK optika optika optika

NOVÁK LAJOS
Zeiss gyártmányú
kereső- és céltávcsövek

1075 Budapest, Kányly krt. 3/A Telefon: (00-36-1) 267-9427
www.novakoptika.hu (00-36-1) 235-0500
E-mail: novakoptika@freemail.hu Tel./fax: (00-36-1) 268-1875

A ZEISS
kereső-, cél-
és éjszakai
távcsövek
a legszigorúbb
előírások betartása
mellett készülnek.

ZEISS

KUKORICAESŐ

Időt, pénzt és rengeteg
fáradtságot takarít
meg a madár-
fogásnál.
Kis idő alatt
kiszáraztatja a
szőlőt, szőlőtölgyet
és más ültetvényeket.

Már nagyon sok
hazai vadász-
személyt meggyőztek
a vadgazdák teljes
biztonságáról.

20 literes 120 és 220 literes tartállyal
szállítva 3 év garancia!

Kérdése részletes
tájékoztatót küldünk.

Megrendelhető:
Soltész Károly
2000 Szentendre,
Irányi Dániel u. 25.
Tel./fax:
26/313-789
Mobil: 20/951-3427
info@vadeteto.hu

ÚJ!
MADÁRETETŐ!

Maradványtest

Meghökkenítő eset

Zoltán keményen a fékre lépett. A Toyota terepjáró szinte azonnal megállt. – Ott vannak! – mutatott le a völgybe. – Szállj ki! – mondta. Kipattantam az ülésből, az ajtót nyitva hagyva, megkerültem az autót, s az egyik útszéli fától látszóvezettem lefelé. A behavazott, csupasz rudaserdőben messzire lehetett látni. Alant, vagy százhatvan-százhetven méterre tőlünk egy nagyon szép, erős testű gímszarvas tehén állt a borjával.

– A borjút lőheted – sziszegte felém a vadőr. Mint ilyenkor általában lenni szokott, a tehén oldalát felém fordítva ácsorgott, tökéletes célpontot nyújtva, úgy, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Borja viszont haránt elfelé állt, fejét, nyakát nem is láttam, mindenesetre a fatörzsnek rugalmasan támasztott. '30-06-os Zastavát rámértem a borjúra. Oly módon, hogy részsút hátulról előre haladva feltétlenül „életet érjen” a lövedék. A csattanás után a két állat elfutott. Vártunk vagy tíztizenöt percet, majd tekintettel arra, hogy rövidesen sötétedett, gyorsan megkezdtük az utánkeresést. A rálövés helyén sok szőrt találtunk, de egyetlen csepp vért sem. Sajnos aránylag sok szarvascsapa látszott a hótakarón.

Végre megleltük a sebzett borjút. Óvatosan haladtunk rajta, amíg olyan helyre nem értünk, ahol más szarvasnyomokkal keveredett. Onnan már nem találtuk meg a keresett vad kivezető csapáját.

Találomra, egymástól szétválva folytattuk. Jó negyven perc múlva a vadőr bukkant rá a szarvasra, de – nálam volt a puska! Miután visszasietett hozzám, újra találkoztunk, együtt osontunk a borjú közelébe. Egy ösvény közepén állt, farral felénk, hetven-nyolcvan méterre előttünk. Hátranézett ránk. – Nyakon lőjem? – Lődd! – Kísérőm még ki sem mondta a d-t, máris csattant a fegyver, és a gím, mintha villám sújtotta volna, helyben rogyott. Hozzájárulva ért a meglepetés. Ahogy a mellékelt fotó is mutatja, olyan nyolc-kilenc hónapos bikaborjút zsákmányoltam, amelynek a fején nem az erre az életkorra jellemző

kis szőrkoszorú nőtt, hanem barkás csapok, amelyeknek rendszeren kb. tizenhat hónapos korára kellene kifejlődniük!

Ilyet még egyikünk sem látott. Lehet, hogy a leendő világrekorder bikát lőttem meg „embriónális” állapotban? Mindenesetre abnormális volt, csak úgy láttuk volna, mivé fejlődik, ha befogjuk, megjelöljük, s évről évre ellenőrizzük. Ez persze gyakorlatilag kivihetetlen ötlet. Ámbár ha látjuk a fejét – nem érintem meg a ravaszt. Ez tulajdonképpen már a harmadik különleges zsákmányom volt. Ugyanis néhány évvel ezelőtt egy svéd vadaskertben olyan csapos dámbikát ejtettem el, amelynek gyöngyfogai voltak, holott a szakirodalom tanúsága szerint ennél a fajnál ez sosem fordul elő! Tavaly pedig – szintén Svédországban – a .243-as golyóssal olyan nyulat hoztam terítékre, amely azok szerint, akik látták a zsákmányom, a mezei és a havasi nyúl keveréke. Igen, létezik ilyen furcsa vad, de nagy ritkaság. S ugyanúgy terméketlen, mint, az öszvér. Most meg a zalai csapos borjú...

A lövedék szintúgy érdekesen „viselkedett”. Dél-afrikai illetőségű PMP gyártmányt használtam, 11,7 grammos ún. Pro-Amm jelzésű lövedékkel szereltem. Ennek fő jellegzetessége, hogy a tombakburkolat alatt az ólommag két részből áll, alul kb. kétharmad részig kemény, afölött lágyabb halmazállapotú. Mivel középen található egy „ólmózár”, gyakorlatilag bizonyos megvastagítása a köpenynek, ezért becsapódás után a lövedék eleje gyorsan torzul, de a hátsó rész teljesen egyben marad, kitűnő mélyre hatolást biztosít. Ezt a teóriát jól szemlélteti a zsákmányomból kivágott maradványtest. Zsigiereléskor figyelmesen megvizsgáltuk a lövedék útját, amely a jobb hátsó comb előtt

hatolt a testbe, a 7,62 mm-es kalibernek megfelelő nyílás ugyanabban a pillanatban el is tömődött egy béldarabkával, aztán áthatolt a gyomrán, lépén, és körülbelül nyolc centiméterre a bal lapocka mögött akadt el belül, közvetlenül a bőr alatt. Befelé vérzett. A kegyelemlövés pedig az egyik nyakcsigolyát zúzta szét.

Jónak látszik ez a muníció. Zoltán rendszeresen és szívesen használja a rókától a gímszarvasig mindenre, s tökéletesen elégedett vele. Véleménye szerint nem túl drága, ugyanakkor módfelett hatásos töltény. Számomra mindenesetre kedves emléktárgy marad ez a PMP lövedék maradványtest. Amikor kézbe veszem, mindig a rendellenes fejlődésű, január végi gímborjú jut eszembe róla, amelyet, ha tüzetesebben szemrevételezzük, feltétlenül életben hagytuk volna... K. L.

(a szerző felvételei)

Nikon távcsövek 1917 óta!

2,5-10x50 világítópontos 6x42 2,5-10x50

2,5-10x56 világítópontos 1,5-6x42 2,5-10x56

30 év garancia!

Értékesítés:
Szücs és Zsóka Bt., 5900 Orosháza, Könd u. 56.
Tel.: 30/9257-531, szucs@orosnet.hu
Várjuk viszonteladók jelentkezését!

Nikon

Melyiket löjük?

(Magyar Ferenc felvétele)

Kimondottan nagyvadas területeken sok társaság küzd nehézségekkel az ózsuta, -gida kilövését illetően. Magam is úgy vagyok vele, ha nagyon szorít a terv, akkor puskát fogok rá, de az őz élve valahogy szebb... Ha már löjük a gidát, akkor löjük azt, amelyiket szeretnénk, mert ennek kiválasztására – két gida esetében – megbízható módszer van. Egy rövid történetet írok le annak

igazolására, hogy gyakorló vadászok közül sincs mindenki tisztában a suta és a bak gida kiválasztásával.

Húsz évig vadásztam olyan területen, ahol az őz számított nagyvadvadnak, és apámmal a kilövés sumáját magunkra vállaltuk. A mostani társaságom egy idős, tapasztalt vadászával ültünk ki egy tarló szélére. A két les nem lehetett messzebb háromszáz méterre egymástól. A társamnak kiballagott egy suta a két gidájával, és ő türelmesen, kedvező pozícióban, szépen meglötte az egyik gidát. Nem maradtam sokáig, és amikor odaérve gratuláltam, megkérdeztem, miért a bakgidát lötte meg. A reakció egészen váratlan volt. Szinte arrogánsan kérdezett vissza, hogy ugyan már, én hogyan tudnám háromszáz méterről a nemét megállapítani. Nem akartam kioktatón viselkedni, mert akkor jöttem rá, hogy fogalma sem volt arról, hogy két különmű gida közül, mindig a suta gida a nagyobb. Miután a vadászatban nem használjuk azt a kifejezést, hogy biztos, ezért úgy mondom, hogy száz esetből kilencvenkilencszer így van. Ez fogódzónak nem rossz arány, és akinek módja van összehasonlítani, ebben nyugodtan megbízhat.

Katona Károly

Tudta-e...

... hogy a kutya és a róka párzasi időszakban tanúsított viselkedését koslatásnak nevezzük?

*

... hogy az „elveszti a nyomot” kifejezést a sebzett vad csapájáról letérő, és azt a legtöbbször többé meg nem találó vizsla, véreb munkájánál, illetve sikertelenségénél használjuk?

*

... hogy a fanyúl a mezei nyúl kölykének népies elnevezése?

Konferencia és fórum

A vadgazdálkodási és vadászati rendezvény szervezője, a Radványi György Középiskola (Elek) szeretettel várja a vadászat és a vadgazdálkodás iránt érdeklődő vadgazdálkodókat, hivatásos és sportvadászokat április 24-én 13 órától a konferencián, majd a – dr. Szemethy László, dr. Hel-

tai Miklós és dr. Lehoczki Róbert előadásai után kezdődő – fórumon, ahol az FVM és az OMVK képviselői, valamint a SZIE vadbiológusai is válaszolnak a feltett kérdésekre. A rendezők várják a részt venni szándékozókat jelentkezését a 66/240-561-es, ill. 30/233-5845-ös telefonszámon.

.325 WSM

A rendkívül kurta WSM tölténycsalád egyik legfőbb népszerűsítője a Browning vállalat. Keményen küzdenek azért, hogy a – mi tagadás – eléggé konzervatív vadásztársadalom ne csak elfogadja, hanem széles körben használja is ezeket az újsu-

tetű kalibereket. Nincs könnyű dolguk, hiszen e töltényeken kívül sok, talán hosszabb, de ugyanolyan vagy jobb teljesítményű muníció is létezik azonos lövedék-átmérőjű kategóriában. Legutóbbi fejlesztésük a tolózárás, középagytaras Browning

M. A-Bolt Hunter és a kengyelkulcsos, szintén középagytaras M. BLR Lightweight, a .325 WSM töltényhez csövezve.

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola
intézmény-akkreditációs leltárszám: 0496
tanfolyványszám: 06-0015-03,
6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.,
tel./fax: 63-463-790, 30-857-4245,
e-mail: dianaszki@ynet.hu

folyamatosan szervezi felnevelteket a

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halászszerelő (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízküztűró (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.
Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.
www.dianaszki.hu

**CERTIFIKÁLT
ISO 9001**

RETRIEVER VADÁSZBOLT

**2220 Vecsés,
Fő út 84.
Tel.: 30/922-5268
Nyitva:
10-18 óráig
www.retrievervadaszbolt.hu**

**Vadászfelszerelés,
minőségi
vadászruházat,
fegyver, lőszer,
túrafelszerelés.**

Budapest XII.
Városmajor u. 19/B
tel.: 06-20/432-5555
www.tavcsos.com

távcső
centrum

TOTO VUE
FINNARVO

Éjjellátók * Keresők
ED-apok * Tükrös optikák

**SÓLYOM-
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.**

Vadászfegyverek szakszertű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lőpáncs szerelés.

**Bizományosi
vadászfegyverek árusítása**

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Rimsai Szándor új mögött)
Tel.: 242-2104

Digitális fényképezőgép-adapter spektívekhez

Mióta egyre jobban terjednek a kicsi, könnyen zsebre rakható digitális fényképezőgépek, egyre több vadász viszi magával az erdőbe. Sajnos ezek optikáinak inkább a kis mérete, mint a nagyítás mértéke az erőssége. Ha pedig digitálisan kezdjük nagyítani a képet, annak minősége folyamatosan romlik. Igényes teleoptikával ellátott fényképezőgépre pedig nem mindenkinek telik, de akinek futja rá, az sem feltétlenül egy általában méretes és nehéz szerkezettel a nyakában akar erdőt járni. Ezen a problémán kíván segíteni az az adapter, amelynek segítségével az erős nagyítású spektív szemlencséje mögé erősíthetjük digitális zsebgépünket. A szokásos kis gépek méreteihez jól állítható, felszerelése sem bonyolult. Igaz, ha egyszer összeraktuk, már csak a fényképezőgép LCD képernyőjén keresztül nézhetjük a spektív nyújtotta képet.

Vadászmozaik

Korszakzárás

Régóta rebesgetik szakmai körökben, hogy a világhírű Winchester cég leépíti fegyvergyártását az USA-ban. Nos, ez a hír sajnos igaz. Márciusban zárta be végleg kapuit a New Haven-i részleg. Ez persze nem lenne olyan tragikus, ha az addig ott készített modelleket, persze saját égészük alatt, külföldön hoznák létre. Részben valóban ez történik, de néhány eddig „futott” hírességnek nem kegyelmeztek. Valljuk be őszintén; a Modell 1300-as siklózáras, „rángatós” sörtesükért igazán nem nagy kár. Viszont sajnos elérte a vég a Winchester M. 70 forgó tolózáras, közepagyártás golyós ismétlőjüket is, amely pedig korszakos jelentőségű a cég történetében. Ez volt a híres „The Rifleman's Rifle”, vagyis szabad fordításban: az igaz vadászok golyósa. Hallomásból és néhány újságcikkből úgy értesültem, hogy egy ideje minőségi problémákkal küszködtek, s részben ezért álltak le a további termelésével, a konkurens cégek: Remington, Savage, Sako stb. nagy-nagy öröme. Hiszen így egyik napról a másikra megszűnt nagy vetélytársuk.

Ami számomra a legmeglepőbb, abbamarad a gyártása a „fegyver, amely legyőzte a Vadnyugatot” szlogennel reklámozott alsó emelőkaros, csőtáras golyósoknak, a legendás Modell (18)94-nek. Nem, ez a típus sem hosszú puska, sem karabély formátumban nem járult hozzá a határvidék megszelídítéséhez, a Wild West civilizálásához, mivel 1894-től fogva került a boltokba. Addigra pedig már elcsitultak a harcok a tehénpásztorok és juhnyésztők között, a megmaradt indiánok rezervátumokban álmództak hajdani dicsőségükről. De mégis, több mint száz esztendőn keresztül folyamatosan készítették, adták el, főleg .30-30 WCF kaliberben a szarvasvadászoknak. Ez – minden túlzás nélkül – legalább olyan híres terméke az USA-nak, mint mondjuk, a Coca-Cola. Ám úgy hiszem, hogy pár éven belül ezt a típust, ha más elnevezéssel is,

„feltámasztják”, kínai vagy brazil termékként lesz kapható, sokkal olcsóbban eredeti vételáránál, bár az sem volt különösebben drága. Hogy milyen lesz a Modell 94-es kópia minősége? Mint a már eddig leutánczott daraboké...

Vigaszt jelent a kényeszerű leépítések után, hogy többi fegyvertípusukat ezentúl Portugáliában, Belgiumban és Japánban állítják elő, s a Winchester Ammunition komplexumot – vagyis a tölténygyártásukat – ez az egész cseppet sem érinti. Válatlanul gazdag választékkal állnak a vásárlók rendelkezésére. *K. L.*

www.seeadleroptik.hu

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. szo	5,23*	18,13*	6,31*	22,41*
2. v	5,21*	18,15*	7,01*	23,59*
3. h	5,19*	18,16*	7,41*	–
4. k	5,17*	18,18*	8,31*	1,06*
5. sze	5,15*	18,19*	9,32*	1,59*
6. cs	5,13*	18,20*	10,39*	2,39*
7. p	5,12*	18,22*	11,48*	3,09*
8. szo	5,10*	18,23*	12,58*	3,32*
9. v	5,08*	18,25*	14,05*	3,50*
10. h	5,06*	18,26*	15,12*	4,05*
11. k	5,04*	18,27*	16,18*	4,19*
12. sze	5,02*	18,29*	17,24*	4,32*
13. cs	5,00*	18,30*	18,33*	4,45*
14. p	4,58*	18,32*	19,44*	5,01*
15. szo	4,56*	18,33*	20,58*	5,19*
16. v	4,54*	18,34*	22,13*	5,42*
17. h	4,52*	18,36*	23,25*	6,13*
18. k	4,50*	18,37*	–	6,56*
19. sze	4,49*	18,39*	0,30*	7,53*
20. cs	4,47*	18,40*	1,22*	9,03*
21. p	4,45*	18,41*	2,02*	10,23*
22. szo	4,43*	18,43*	2,32*	11,47*
23. v	4,41*	18,44*	2,55*	13,12*
24. h	4,40*	18,46*	3,14*	14,35*
25. k	4,38*	18,47*	3,32*	15,58*
26. sze	4,36*	18,48*	3,49*	17,22*
27. cs	4,34*	18,50*	4,08*	18,47*
28. p	4,33*	18,51*	4,30*	20,11*
29. szo	4,31*	18,53*	4,57*	21,33*
30. v	4,29*	18,54*	5,33*	22,47*

* A nyári időszámítás alatt a KÖZEI-ben megadott időpontokhoz egy órát hozzá kell adni!

Áprilisban vadászható

Őz (ápr. 15-től), vaddisznó (a koca kivételével), erdei szalonka (ápr. 10-ig), róka, pézsmapocok, nyestkutya, mosómedve.

TOLMÁCSOLÁS, FORDÍTÁS!

• OLASZ } nyelvek,
• ANGOL } oda-vissza!
• SPANYOL }

Megbízhatóan, szakszerűen, rugalmas időbeosztásban, az ország egész területén!

Tel.: +36 (62) 437-414

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyében, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászhat. Különösen gazdag a területek szarvas-, őz- és vaddisznóállománya. Apróvadás vadászat tőlük mintegy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vaddisznó hajóvadászatra). De egy-egy időszakra szűk szerződés alapján ún. „csomag” vásárlásra is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzelései megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a

www.weidmann.hu

internetes oldalon található.

weidmann@axelero.hu

GÉRINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BATHORY UT 1. * TEL.: 34/346-132 * FAX: 34/540-562 * E-MAIL: GERINGERMITSU@VIVAMAIL.HU

MITSUBISHI
2.5 TO 115 LE MT Inve, DAB, ABS, KZ, AC
3.2 DI-D 160 LE MT Instyle GLX, 4AB, ABS, KZ, ACC, ülésfűtés, el. ablakemelők, el. fűtött tükrök, alufelni...

3.2 DI-D 160 LE MT Intense GLS, 4AB, ABS, KZ, ACC, bürölés, ülésfűtés, el. ablakemelők, el. fűtött tükrök, tempomat, audio rsz., alufelni
3.2 DI-D 160 LE MT Intense GLS A/T, 4AB, ABS, KZ, ACC, bürölés, ülésfűtés, el. ablakemelők, el. fűtött tükrök, tempomat, audio rsz., alufelni...

3.2 DI-D 160 LE Intense GLS, 4AB, ABS, KZ, ACC, ülésfűtés, el. ablakemelők, el. fűtött tükrök, tempomat, audio rsz., alufelni
3.2 DI-D 160 LE Intense GLS A/T, 4AB, ABS, KZ, ACC, bürölés, ülésfűtés, el. ablakemelők, el. fűtött tükrök, tempomat, audio rsz., alufelni...

GOMBÁS SÁNDOR, VÁREDERI KFT. * 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

EGYÉNI VADISSZÓ VADÁSZT
Vadkan
Agyarhossz /cm (Ft + Ft/mmm)
13,99 cm-ig 90.000

Sebzés: A becsült agyarhossz árának 50%-a!
Az eszmélomás alapjául a két nagyagyar külső ivén mért átlaghossz szolgál.
Kaca 50 kg szögelt síly felett

hibázás 6.000
300 gr 72.000 + 1.080
350 gr 120.000 + 2.160
400 gr 240.000 + 3.600

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHÉNYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338

RWS LŐSZEREK
7x57 TIG 10,5gr 639
7x64 TML 11,2gr 569
30-06 KS 9,7gr 529

7x57 HML 11,2gr 669
7x57R KS 8,0gr 639
7x57R TML 8,0gr 589
7x57R KS 10,5gr 669

8x605 DK 11,7gr 819
8x685 KS 11,7gr 729
8x685 KS 14,5gr 729
8x685 DK 11,7gr 759

HUNGARO-ARMS KFT. * KÖZPONT: GYÖR, APÁCA U. 14. * TEL./FAX: 96/328-876, 313-040 * ÜZLETKÖR: 1095 BUDAPEST, SOROKSÁRI ÚT 32. * TEL.: 1/215-6458

AKCIÓS TERMÉKEK MÁRCIUS 31-IG
Kivehető táras kisgolyós 29.900
Taurus .22LR 13 lövetű, 23" blue kisgolyós 49.900

Night Owl Explorer Pro Binocular 5x nagyítás, 217mm látótáv 199.900
Night Owl Night Odyssey, 3,1x nagyítás, teljesen vízálló, 175 mm látótáv, 191 m/1000 látómező, infra illuminátor (sárga) 61.500

Retriever bakancs keki ULTAST
technológiával 24.800
Edinburg kabát vízálló, légáteresztő, Microfaser anyagból 39.900

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087 * WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AKXELERO.HU

FOTOTECHNIKA LŐRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VÁCI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902 * NYITVA: H-P 10-18-ig, SZO 11-13-ig

BINOKULÁROK
Bushnell 10x50, permafocuss 19.900
Bushnell 7x35 9.600
7x50 japán 40.000

Szerszámok, Drehmel és egyéb
3-9x40 Tasco, világított 24.000
3-9x56 Tasco, Bushnell 39.000-tól

Digitális külső-belső hőmérők,
hőmérőterek 4.500-8.000
Hőmérők 340-3.000
Ásvány- és biológiai mikroszkópok 30.000-tól

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL.: +36-62/248-768, +36-30/9580-603 * WWW.HARGITAJAGD.HU * HARGITAJAGD@INVITEL.HU

ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK
Steyr M. Ultra Light 243W 390.000
Merkel KR1 Stand. 30-06 9,3x62 390.000
Merkel KR1 Stand. 8x57JS 7x64 390.000

JW-27 0,22LR 35.700
JW-15 0,22LR 38.000
JW-23 0,22 Win.Mag. 36.000
TikkaT3 222R 223R 22-250 243W 6,5x55

Zoli AZ1900 338Win.M 317.000
Zoli Corona vegyes 12/70-8x57 460.500
Zoli Corona vegyes 12/70-30-06 460.500
Frank Leicht vegyes 7/60-7x65R 263.000

HOR-SZA Kft. Vadászbolt * 9600 SÁRVÁR, BATHYÁNY UT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

GÖLYÖS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK
Zastava 300WM 165.000
Fomei 7X50 13.900
Fomei 8X56 26.700

KERESŐTÁVCSÓVÉK
akkus 4w 15.900
akkus expert 6.200
Le Chameau ledes 34.000

KÉSEK, TÖRÖK
Muela török 8.100-14.500
egykezes kések 4.100-8.900
Wenger vadász 5.100

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317 * NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12

HASZNÁLT FEGYVEREK
Magyar FÉG GV (7,62x54R) 50.000
Zastava 7x64 (távcső nélkül) 70.000
Zastava 8x57 + 4x32 Zeiss 105.000

GUMICSZÍMÁK
Litefield (belga, extrakönnyű) 9.990
Beretta csatos, neoprén 23.900
Olasz PVC csizmák 2.300-4.300

CÍPŐK, BAKANCSOK
CRISPI Grizzly termobakancs 26.900
HI-TEC Waterproof (női) 25.900
AKU Taiga Gore-Tex 29.900

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGVERJAVÍTÓ * 8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SEREGÉLYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835 * MOBIL: 30/947-4295 * NYITVA: H-P 9-17

Table listing various firearms and accessories available at Oryx. Includes categories like 'ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK', 'HASZNÁLT FEGYVEREK', 'FÉG 9mm', 'VADÁSZRUHÁK', and 'VADÁSZSZERELÉK'. Lists models like IZS 18, CZ 550, and IZS 27EM-1C along with prices.

NOMÁD VADÁSZBOLT * 6800 HÖDMÉZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

Table listing firearms and accessories at Nomád. Includes 'KERESŐTÁVCSŐVEK', 'DINAMIT NOBEL LŐSZEREK', 'AKCIÓS FELSZERELÉSEK', and 'BÁKANCSONOK'. Lists models like Fomei 7x50, RWS 7x64 DK, and various optic and accessory prices.

RABAI KFT. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171

Table listing firearms and accessories at Rabi. Includes 'ZASTAVA VADÁSZFEGYVEREK', 'PRIVI PARTIZÁN LŐSZEREK', and 'ÚJDONSAÉ'. Lists models like Zastava M11, Privi 6,5x75, and other items.

REFLEX VADÁSZBOLT * NYÍREGYHÁZA, TÜNDE U. 20. * TEL.: 42/507-115 * FAX: 42/507-116

Table listing firearms and accessories at Reflex. Includes 'COURTENYEN', 'háztások', 'EGYEBEK', and 'NIKON VIZÁLLÓ TÁVCSŐVEK'. Lists various optical and firearm models.

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323 * NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-ig, Sz: 8-12-ig, EBÉDIDŐ: 12-13-ig

Table listing firearms and accessories at Sefag. Includes 'FEGYVEREK', 'RUHÁZAT, LÁBBELI', 'Hímzett törölközők', and 'AJÁNDÉKTÁRGYAK'. Lists various firearm and accessory models.

SZIGET VADÁSZBOLT, DOMOKOS KFT. * TAKSONY, SZIGET LEJÁRÓ, DOZSA Gy. U. 26. (BUGYI ELÁGÁZSALL SZEMBEN) * TEL.: 24/487-088 * NYITVA: H-P 9-17, Sz 9-12

Table listing firearms and accessories at Sziget. Includes 'LŐSZER', 'CIPŐK, CSIZMÁK', 'MOC GTX', 'VOÉRE GÖLYÖS VADÁSZFEGYVEREK', and 'LŐSZER'. Lists various firearm and accessory models.

szent Hubertus Kft. VadászBolt * 7400 KAPOSVÁR, Fő u. 40. * TEL.: 82/430-099, 430-100 * FAX: 82/511-268 * E-MAIL: TIBALDB@AKELERO.HU

Table listing firearms and accessories at Szent Hubertus. Includes 'BROWNING FEGYVEREK', 'Gold Fusion', 'WINCHESTER LŐSZEREK', and 'Sauer'. Lists various firearm models and their prices.

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889 * FAX: 292-2991

Table listing firearms and accessories at Seeland. Includes 'BLASER R93 ISMÉTLŐPUSKÁK', 'R93 Attilaj', 'Sauer', 'Swarovski', and 'Steiner'. Lists various firearm and accessory models.

Szűcs és Zsóka Bt. * ŐROSHÁZA, KÖND U. 56. * TEL.: 68/413-880, 30/9257-531 * E-MAIL: FUJI@OROSNET.HU

Table listing firearms and accessories at Szűcs és Zsóka. Includes 'NIKON KERESŐTÁVCSŐVEK', 'NIKON HIGH GRADE', 'Csúcskategóriás távcsövek', and 'NIKON LÉZERES TÁVÉRŐK'. Lists various optical and firearm models.

Tűzes IJász Bt. * IJÁSZBOLT * 1066 BUDAPEST, TERÉZ KRT. 10. * NYITVA: H-P 10-18

Table listing firearms and accessories at Tűzes IJász. Includes 'PSE Deer Hunter', 'Browning', 'Martín', 'Grózer', 'Kovács', and 'Gezelek'. Lists various firearm and accessory models.

Vadász Horgász Bolt * 5520 SZÉGHALOM, KOSSUTH L. UTCA 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223 * MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594 * E-MAIL: CSONTI82@CITROMAIL.HU

Table listing firearms and accessories at Vadász Horgász. Includes 'SÖRÉTES LŐSZEREK', 'HASZNÁLT FEGYVEREK', and 'KERESŐTÁVCSŐVEK'. Lists various firearm and accessory models.

Májusi számunkból...

Keresse április utolsó hetétől az újságárosoknál!

Őzekről

Az őzről nem lehet eleget írni! Annak ellenére, hogy viselkedését évtizedek, sőt, évszázadok óta kutatják, időről időre kiderül róla valami újdonság. (Vagy éppen valamilyen már elfeledett és most újra előkerült adat.) Ezért aztán májusi lapszámunkban több cikkünkben is foglalkozunk e nagyvaddal. Cikkeink szerzői pedig igazi terepi emberek, akik valóban őzek között dolgoznak.

Szafari Namíbiában

Talán nem túlzás azt állítani, hogy a magyar Afrika-vadászok közül évről évre számosan keresik fel Namíbiát, ahol a vadbőség még mindig igen nagy. Ám az is igaz, hogy közülük néhányan felkészülés nélkül vágnak neki a hosszú útnak. Pedig nem árt tájékozódni az úti célról! Most induló időszaki sorozatunk első részében egy neves vadász mutatja be az országot, minden fontos információt megadva az utazónak. S hogy ne csupán egy száraz leírás kerekedjék a cikkből, egy leopárdkaland is színesíti szerzőnk mondanóját.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

Amíg az asztalra kerül

A vadászatban fontos motívációs elem a hússzerzés. A birtokba vett vad feldolgozása kultúrkörönként változó, hagyományoknak, szokásoknak megfelelően. Tudjuk például, hogy az amerikai füves síkságok indián vadászai az elejtett bölény máját helyben, még melegen, nyersen elfogyasztották. De ismerjük-e saját kultúrkörünk szokásait, amelyek a lőtt vad bontásával, a különböző húsrészek kezelésével, felhasználásával kapcsolatosak?

2006 április

Tiszta élmény

Fényes kilátások

A tiszta látványt az új LED-technológia és a 20000 óráig tartó élettartam lehetővé teszi, hogy a világító eszközökkel napról éjjelre egyaránt és szűkebben egyéni igényeik szerint használhassanak. A Memory Effect segítségével a LED-es fénycső távolságokig a hirtelen átváltó fényereje szellemet űzve láthatóvá teszi az éjszaka búsított erdőjének világát.

Swarovski Optik Magyarország, 1047 Budapest, Fehér út 7. E-mail: terepgumi@ficsor.hu

SWAROVSKI
OPTIK

www.swarovskioptik.com

Ficsor Autóház Kft.

1109 Budapest, Fehér út 7.
H.P.: 9:00-18:00, Sz.: 9:00-13:00
Tel.: 06 1 260 11 22
Fax: 06 1 262 86 10
E-mail: terepgumi@ficsor.hu
Web: www.ficsor.hu

**Vadásztól Vadászoknak
TEREPGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!**

2. olosz terepgumispecialista gyár kizárólagos forgalmazója!

**Slimez Minta
Gumiszáraz!**

Kaiman Terrain Kougar Country Kobra Trac

Nehéz terepre -sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

Ahol eddig elakodtatok,
ott most nem fogtok!

Féltérep mintázatok:

14"- 17.990 Ft-tól
15"- 18.990 Ft-tól
16"- 18.990 Ft-tól

**24 órás házhozszállítás
az országban
bárhová!**

NIVARA 175-16 RADIAL
Terrain
Trac

10.990 Ft
Yokohama
225/80 R16

17.990 Ft-tól
12"
Wartburg,
Trabant, Lada,
stb.

Alkonyati fényekben megtalálni egy bakot, elbírálni a trófeát és pontosan megmérni a távolságot, mindezt pillanatok alatt. Az eszközt megalkottuk Önnek: Leica GEOVID 10x42, az első minőségi keresőtávcső beépített távolságmérővel.

Barla-Szabó Attila / Leitz-Hungaria Kft. / H-1075 Budapest / Madách I. u. 13-14. / Tel.: +36 1 268 95 20 / Fax: +36 1 268 95 21

Leica GEOVID 10x42